

Suç Gelirlerinin Aklanmasının ve Terörün Finansmanının Önlenmesine İlişkin Yükümlülüklerle Uyum Programı Hakkında Yönetmelikte Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik

Aynı Yönetmeliğin 29 uncu maddesinin birinci fıkrasında yer alan “Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası ile kalkınma ve yatırım bankaları,” ibaresi “Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası, İstanbul Takas ve Saklama Bankası A.Ş.,” şeklinde değiştirilmiş, aynı fıkroda yer alan “elektronik ticaret aracı hizmet sağlayıcılar” ibaresinden sonra gelmek üzere “, ilgili mevzuatı uyarınca şans ve bahis oyunu faaliyetlerinin tamamını fiziki bir işyeri bulunmaksızın ve müşteri ile yüz yüze olmaksızın münhasıran elektronik ortamda gerçekleştiren bayiler” ibaresi eklenmiştir.

22 Ağustos 2025 Tarihli Resmi Gazete

Sayı: 32994

MADDE 1- 16/9/2008 tarihli ve 26999 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan [Suç Gelirlerinin Aklanmasının ve Terörün Finansmanının Önlenmesine İlişkin Yükümlülüklerle Uyum Programı Hakkında Yönetmeliğin](#) 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının (a) bendinde yer alan “kalkınma ve yatırım bankaları” ibaresi “İstanbul Takas ve Saklama Bankası A.Ş.” şeklinde değiştirilmiştir.

MADDE 2- Aynı Yönetmeliğin 17 nci maddesinin ikinci fıkrasına aşağıdaki cümle eklenmiştir.

“Ancak bu kişiler, atamanın yapılacağı tarihten önceki iki yılda haklarında inceleme veya yükümlülük denetimi yaptıkları yükümlüler nezdinde uyum görevlisi veya yardımcısı olarak atanamazlar.”

MADDE 3- Aynı Yönetmeliğin 20 nci maddesinin birinci fıkrasında yer alan “sonradan anlaşılması” ibaresinden sonra gelmek üzere “, görevinden alınması” ibaresi, “yükümlü tarafından” ibaresinden sonra gelmek üzere “nedenleri ile birlikte,” ibaresi eklenmiş ve aynı fıkraya birinci cümlesinden sonra gelmek üzere aşağıdaki cümle eklenmiştir.

“Uyum görevlisi ve yardımcısı da görevinden alınması veya görevinden ayrılması halinde durumu, nedenleri ile birlikte, ayrılış tarihinden itibaren on gün içinde Başkanlığa yazılı olarak bildirir.”

MADDE 4- Aynı Yönetmeliğin 29 uncu maddesinin birinci fıkrasında yer alan “Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası ile kalkınma ve yatırım bankaları,” ibaresi “Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası, İstanbul Takas ve Saklama Bankası A.Ş.,” şeklinde değiştirilmiş, aynı fıkrada yer alan “elektronik ticaret aracı hizmet sağlayıcılar” ibaresinden sonra gelmek üzere “, ilgili mevzuatı uyarınca şans ve bahis oyunu faaliyetlerinin tamamını fiziki bir işyeri bulunmaksızın ve müşteri ile yüz yüze olmaksızın münhasıran elektronik ortamda gerçekleştiren bayiler” ibaresi eklenmiştir.

MADDE 5- Aynı Yönetmeliğin 30 uncu maddesinde yer alan “(a), (b), (c) ve (e)” ibaresi “(a), (b), (c), (ç) ve (e)” şeklinde değiştirilmiştir.

MADDE 6- Aynı Yönetmeliğin geçici 1 inci maddesine aşağıdaki fıkralar eklenmiştir.

“(9) Kalkınma ve yatırım bankaları 17 nci maddede yazılı şartları haiz uyum görevlisini ve yardımcısını 31/10/2025 tarihine kadar atar, uyum programlarını 30/11/2025 tarihine kadar oluştururlar.

(10) Halihazırda şans ve bahis oyunu faaliyetlerinin tamamını fiziki bir işyeri bulunmaksızın ve müşteri ile yüz yüze olmaksızın münhasıran elektronik ortamda gerçekleştiren bayiler, 30 uncu maddede yazılı şartları haiz uyum görevlisini 31/10/2025 tarihine kadar atarlar.”

MADDE 7- Aynı Yönetmeliğe aşağıdaki geçici madde eklenmiştir.

“Münhasıran uyum görevlisi olarak çalışanlar

GEÇİCİ MADDE 5- (1) Bu maddenin yürürlüğe girdiği tarih itibarıyla, en az altı ay süreyle 29 uncu maddeye göre uyum görevlisi olarak çalışmakta olanlardan, 17 nci maddenin birinci fıkrasının (ç) bendinde belirtilen şartı taşımayanlar, çalışmalarının Sosyal Güvenlik Kurumu kayıtlarıyla tevsik edilmesi şartıyla, bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten itibaren iki yıl süreyle yetkilendirme sınavına katılabilirler. Söz konusu kişilere, yetkilendirme sınavında başarılı olmaları halinde, Uyum Görevlisi Lisansı verilir. Bu şekilde Uyum Görevlisi Lisansı verilenlerin uyum görevlisi veya uyum görevlisi yardımcısı olarak atanmalarında 17 nci maddenin birinci fıkrasının (ç) bendi aranmaz.

(2) Birinci fıkra kapsamına giren kişiler 17 nci maddenin birinci fıkrasının (ç) bendi aranmaksızın iki yıl süreyle uyum görevlisi olarak çalışabilirler.”

MADDE 8- Bu Yönetmelik;

a) 2 nci, 5 inci ve 7 nci maddeleri 25/12/2025 tarihinde,

b) Diğer maddeleri yayımı tarihinde,

yürürlüğe girer.

MADDE 9- Bu Yönetmelik hükümlerini Hazine ve Maliye Bakanı yürütür.

Okul Servis Araçları Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik

Okul servis araçlarında, tüm koltukları görecekt şekilde konumlandırılmış; Karayolları Trafik Yönetmeliği ile Araçların İmal, Tadil ve Montajı Hakkında Yönetmelik hükümleri ve eklerinde belirtilen teknik, donanım, montaj ve işletim şartlarına uygun iç ve dış kamera ile kayıt cihazı bulundurulacaktır.

19 Ağustos 2025 Tarihli Resmi Gazete

Sayı: 32991

İçişleri Bakanlığından:

MADDE 1- 25/10/2017 tarihli ve 30221 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan [Okul Servis Araçları Yönetmeliğinin](#) 2 nci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“MADDE 2- (1) Bu Yönetmelik; 24/5/1983 tarihli ve [2828 sayılı Sosyal Hizmetler Kanununa](#), 13/10/1983 tarihli ve [2918 sayılı Karayolları Trafik Kanununa](#), 10/7/2003 tarihli ve [4925 sayılı Karayolu Taşıma Kanununa](#), 10/7/2004 tarihli ve [5216 sayılı Büyükşehir Belediyesi Kanununun](#) 7 nci maddesinin birinci fıkrasının (f) bendine, 1/7/2005 tarihli ve [5378 sayılı Engelliler Hakkında Kanuna](#), 3/7/2005 tarihli ve [5393 sayılı Belediye Kanununun](#) 15 inci maddesinin birinci fıkrasının (p)

bendine, 3/6/2011 tarihli ve [633 sayılı Sosyal Hizmetler Alanında Bazı Düzenlemeler Hakkında Kanun Hükmünde Kararnameye](#), 26/9/2011 tarihli ve [655 sayılı Ulaştırma ve Altyapı Alanına İlişkin Bazı Düzenlemeler Hakkında Kanun Hükmünde Kararnameye](#) ve [1 sayılı Cumhurbaşkanlığı Teşkilatı Hakkında Cumhurbaşkanlığı Kararnamesine](#) dayanılarak hazırlanmıştır.”

MADDE 2- Aynı Yönetmeliğin 3 üncü maddesinin birinci fıkrasının (d) bendi aşağıdaki şekilde değiştirilmiş ve aynı fıkraya aşağıdaki bent eklenmiştir.

“d) Okul: Resmî ve özel; okul öncesi, ilköğretim, ortaöğretim kurumları ile kreş, gündüz bakımevi ve çocuk kulüplerini,”

“ö) Öğrenci: Okul öncesi eğitim ve zorunlu eğitim kapsamındaki resmî ve özel okul/kurumlara devam edenleri,”

MADDE 3- Aynı Yönetmeliğin 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının (m) bendi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“m) Okul servis araçlarında, tüm koltukları görecektir şekilde konumlandırılmış; Karayolları Trafik Yönetmeliği ile Araçların İmal, Tadil ve Montajı Hakkında Yönetmelik hükümleri ve eklerinde belirtilen teknik, donanım, montaj ve işletim şartlarına uygun iç ve dış kamera ile kayıt cihazı bulundurulacaktır.”

MADDE 4- Aynı Yönetmeliğin 5 inci maddesinin ikinci fıkrasının (d) bendi aşağıdaki şekilde yeniden düzenlenmiştir.

“d) Büyükşehirlerde 5216 sayılı Kanunun 7 nci maddesinin birinci fıkrasının (f) bendi, diğer illerde ise 5393 sayılı Kanunun 15 inci maddesinin birinci fıkrasının (p) bendi uyarınca belirlenen fiyat tarifesine uymakla,”

MADDE 5- Aynı Yönetmeliğin 8 inci maddesinin üçüncü fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“(3) Gerçek ve tüzel kişiler, birlikte taşıma hizmeti

yapabilir. Taşımayı gerçekleştirecek taşıtların; gerçek kişilerde gerçek kişiler adına, tüzel kişiliklerde ise en az üçte birinin tüzel kişilik adına tescilli olması zorunludur.”

MADDE 6- Aynı Yönetmeliğin 9 uncu maddesine aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

“(5) Birinci fıkranın (c) bendinde belirtilen okul servis aracı şoförlerinin alması gereken sürücü belgelerinden istenen süreler için;

a) D sınıfı sürücü belgesi sahiplerinin B sınıfında geçirdikleri sürenin en fazla 1 yılı,

b) D1 sınıfı sürücü belgesi sahiplerinin B sınıfında geçirdikleri sürenin en fazla 3 yılı,

bu süreden sayılır.”

MADDE 7- Bu Yönetmelik yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 8- Bu Yönetmelik hükümlerini İçişleri, Aile ve Sosyal Hizmetler, Millî Eğitim ile Ulaştırma ve Altyapı Bakanları birlikte yürütür.

Konkordato Gider Avansı Tarifesi – 2025

Bu Tarife, 9/6/1932 tarihli ve 2004 sayılı İcra ve İflas Kanunu gereğince konkordato talep edilirken mahkeme veznesine yatırılacak olan avansın miktarı ile ödenmesine ilişkin usul ve esasları belirler.

16 Ağustos 2025 Tarihli Resmi Gazete

Sayı: 32988

Adalet Bakanlığından:

Amaç ve kapsam

MADDE- (1) Bu Tarife, 9/6/1932 tarihli ve [2004 sayılı İcra ve İflas Kanunu](#) gereğince konkordato talep edilirken mahkeme veznesine yatırılacak olan avansın miktarı ile ödenmesine ilişkin usul ve esasları belirler.

Dayanak

MADDE 2- (1) Bu Tarife, 2004 sayılı Kanunun 285 inci maddesinin dördüncü fıkrasına dayanılarak hazırlanmıştır.

Konkordato gider avansı

MADDE 3- (1) Talep eden, bu Tarifede gösterilen gider avansını konkordato talebinde bulunurken mahkeme veznesine yatırmak zorundadır. Konkordato gider avansı her türlü tebligat ve posta ücretleri, bilirkişi ve konkordato komiseri ücretleri, ilan ücreti, iflas gideri ile dosyanın bölge adliye mahkemesi ve Yargıtaya gidiş dönüş ücretleri gibi giderleri kapsar.

Konkordato gider avansı miktarı

MADDE 4- (1) Talep eden;

a) Konkordato talep edilirken bildirilen alacaklı sayısının üç katı tutarında tebligat gideri,

b) Türkiye Ticaret Sicili Gazetesinde yayımlanacak yedi adet ilan bedelinin asgari tutarı olan 2.000,00 Türk Lirası,

c) Resmî İlan Fiyat Tarifesinde belirlenen Basın-İlan Kurumu resmî ilan portalında yapılacak yedi adet ilan bedelinin asgari tutarı,

ç) İlgili kurum ve kuruluşlara yapılacak bildirim için elli

adet iadeli taahhütlü posta ücreti,

d) Bir bilirkişi için Bilirkişilik Asgari Ücret Tarifesinde belirlenen ücretin üç katı tutarı,

e) Mahkemece belirlenecek ücreti sonradan tamamlanmak üzere konkordato komiseri olarak görevlendirilecek kişi için asgari 2.600,00 Türk Lirası üzerinden hesaplanan, geçici mühlet süresini kapsayacak şekilde, beş aylık ücret tutarı,

f) Diğer iş ve işlemler için 1.300,00 Türk Lirası,

g) İflasa tabi olanlar yönünden 53.000,00 Türk Lirası iflas gideri,

toplamını avans olarak öder.

(2) İflasa tabi olmayan borçlular yönünden yukarıda sayılan gider avansı miktarından indirim yapılmasına mahkemece karar verilebilir.

Konkordato gider avansının iadesi

MADDE 5- (1) Gider avansının kullanılmayan kısmı hükmün kesinleşmesinden sonra talep edene iade edilir. Talep eden tarafından hesap numarası bildirilmiş ise iade elektronik ortamda hesaba aktarmak suretiyle yapılır. Hesap numarası bildirilmemiş ise masrafı avanstaki karşılanmak suretiyle Posta ve Telgraf Teşkilatı Anonim Şirketi vasıtasıyla adreste ödemeli olarak gönderilir.

Gider avansının ikmal ettirilmesi

MADDE 6- (1) Tarifeye göre yatırılmış gider avansının yeterli olmadığı yargılama sırasında anlaşılır ise eksik kalan kısım, 12/1/2011 tarihli ve 6100 sayılı Hukuk Muhakemeleri Kanununun 120 nci maddesinin ikinci fıkrasına göre ikmal ettirilir.

Zaman bakımından uygulama

MADDE 7- (1) Bu Tarifedeki gider avansı, 15/3/2018 tarihinden sonra yapılan konkordato taleplerinde uygulanır ve Tarifeye göre alınması gereken gider avansının eksik olduğunun anlaşılması halinde 2004 sayılı Kanunun 285 inci maddesi yollamasıyla 6100 sayılı Kanunun 114 üncü ve 115 inci maddelerine göre işlem yapılır.

Yürürlükten kaldırılan tarife

MADDE 8- (1) 24/8/2024 tarihli ve 32642 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan [Konkordato Gider Avansı Tarifesi](#) yürürlükten kaldırılmıştır.

Yürürlük

MADDE 9- (1) Bu Tarife yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Yatırım Projelerinin Stratejik Öncelik ve Teknik Değerlendirmesine Dair Tebliğde Değişiklik Yapılması Hakkında Tebliğ

12 Ağustos 2025 Tarihli Resmi Gazete Sayı: 32984
Sanayi ve Teknoloji Bakanlığından: MADDE 1-
26/11/2023 tarihli ve 32381 sayılı Resmî Gazete’de
yayımlı...

**Yatırım Projelerinin Stratejik Öncelik ve Teknik
Değerlendirmesine Dair Tebliğde Değişiklik Yapılması Hakkında
Tebliğ**

Tarih: 12 Ağustos 2025
12 Ağustos 2025 Tarihli Resmi Gazete

Sayı: 32984

Sanayi ve Teknoloji Bakanlığından:

MADDE 1- 26/11/2023 tarihli ve 32381 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan [Yatırım Projelerinin Stratejik Öncelik ve Teknik Değerlendirmesine Dair Tebliğin](#) 3 üncü maddesinin birinci fıkrasının (ç) bendi yürürlükten kaldırılmış ve aynı fıkraya aşağıdaki bent eklenmiştir.

“j) TSP Belgesi: Finansman başvurusu yapılan yatırım projeleri için Teknik Komite tarafından yapılan değerlendirme sonucunu bildirir Yatırım Projesi Teknoloji/Strateji Puanı Bildirim Belgesini,”

MADDE 2- Aynı Tebliğin 4 üncü maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“MADDE 4- (1) Aracı bankalara finansman başvurusu öncesinde Bakanlık değerlendirmesini almak üzere yapılacak başvurular, aşağıdaki bentlerden biri kapsamında teşvik belgesi sahibi olan yatırımcılar tarafından yapılabilir:

a) 29/5/2025 tarihli ve 9903 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararıyla yürürlüğe konulan [Yatırımlarda Devlet Yardımları Hakkında Kararda](#) tanımlanan Türkiye Yüzyılı Kalkınma Hamlesi veya 17/10/2016 tarihli ve 2016/9495 sayılı Bakanlar Kurulu Kararıyla yürürlüğe konulan [Yatırımlara Proje Bazlı Devlet Yardımı Verilmesine İlişkin Karar](#).

b) Stratejik Öncelikli Ürün Listesi (Ek.1) veya Teknoloji Alanları Listesi (Ek.2) kapsamında bir ürünün üretilmesine ya da teknoloji alanında geliştirme faaliyetlerine, bu teknolojilere dayalı sistemlerin üretilmesine veya üretim sürecinde bu teknolojilerin yoğun bir şekilde kullanılmasına dönük yatırım yapılmasını hedefleyen projeler.

(2) Yatırım teşvik mevzuatı kapsamındaki desteklerden yararlanma imkânı bulunmayan yatırımcılar için ilgili projeye yönelik halihazırda düzenlenmiş bir yatırım teşvik belgesi olmadan birinci fıkranın (b) bendi kapsamında başvuru yapılabilmesi mümkündür.

(3) Finansman Programından yararlanmak isteyen yatırımcıların, Bakanlık değerlendirmesini müteakip Bakanlıktan alacakları TSP Belgesi ile birlikte aracı bankaya finansman başvurusu yapması gerekir.

(4) Finansman başvurusu öncesinde projelerine ilişkin Bakanlık değerlendirmesini almak üzere başvuruda bulunmak isteyen yatırımcılar, başvurularını Bakanlık tarafından oluşturulan elektronik portal üzerinden yapar.

(5) Başvuru tarihi itibarıyla Ar-Ge harcamaları dahil öngörülen toplam yatırım tutarının en az 1 milyar TL olması şartı aranır. Ayrıca, son verilen mali yıl bilançosunda yer alan özkaynak ya da ödenmiş sermaye tutarının en az 50 milyon TL olması gerekir.

(6) Finansman Programından yararlanan yatırımcılara, söz konusu finansman kullanımlarından doğan faiz veya kâr payı ödemeleri için ilgili teşvik belgesi kapsamında herhangi bir faiz veya kâr payı desteği sağlanmaz.

(7) Teknik Komite tarafından uygun görülmesi halinde, proje sahibinin yatırım konusu nihai ürün veya ara girdilere yönelik stratejik stoklara yapacağı yatırım tutarı da TSP proje büyüklüğünün belirlenmesi aşamasında hesaplamaya dahil edilebilir.”

MADDE 3- Aynı Tebliğin 5 inci maddesinin beşinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“(5) Bakanlık tarafından oluşturulan TSP Belgesi, yatırımcıların başvurdukları Finansman Programından finansman hakkına sahip olduğu sonucunu doğurmaz ve Finansman Programını düzenleyen kuruluşu herhangi bir yükümlülük altına sokmaz.”

MADDE 4- Aynı Tebliğin üçüncü bölüm başlığı “İzleme ve Revizyon” şeklinde değiştirilmiştir.

MADDE 5- Aynı Tebliğe 6 ncı maddesinden sonra gelmek üzere aşağıdaki madde eklenmiştir

“Revizyon

MADDE 6/A- (1) Yatırımcı, TSP Belgesinin güncellenmesine yönelik en fazla iki revizyon talebinde bulunabilir. Yatırımcı tarafından bir revizyon talebi yapılmasının üzerinden altı ay geçmeden yeni bir revizyon talebi yapılamaz.

(2) Revizyon talepleri, yatırımcının talebine esas teşkil eden gerekçeleri ve şayet varsa projesine bağlı Teşvik Belgesinin nihai hali dikkate alınarak değerlendirilir. Teknik Komite tarafından uygun görülmesi halinde talep kapsamında TSP Belgesinin ilgili alanlarında güncelleme yapılır.”

MADDE 6- Aynı Tebliğe aşağıdaki geçici madde eklenmiştir.

“Geçiş hükümleri

GEÇİCİ MADDE 1- (1) Bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten önce, 15/6/2012 tarihli ve 2012/3305 sayılı Bakanlar Kurulu Kararıyla yürürlüğe konulan [mülga Yatırımlarda Devlet Yardımları Hakkında Karar](#) hükümleri doğrultusunda Teknoloji Odaklı Sanayi Hamlesi Programı kapsamında teşvik belgesi veya stratejik yatırım teşvik belgesi alan projeler için Bakanlığa başvuru yapılabilir.

(2) 6/A maddesi, bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten önce

yapılan revizyon taleplerinin değerlendirilmesi açısından da uygulanır.”

MADDE 7- Bu Tebliğ yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 8- Bu Tebliğ hükümlerini Sanayi ve Teknoloji Bakanı yürütür.

Emlak Vergisi Kanunu Genel Tebliği (Seri No: 87) – 2026 Yıllı Bina Metrekare Normal İnşaat Maliyet Bedelleri

2026 Yıllı Bina Metrekare Normal İnşaat Maliyet Bedelleri 09 Ağustos 2025 Tarihli Resmi Gazete Sayı: 32981 Hazine ve Maliye Bakanlığı ile evre, şehirc...

Emlak Vergisi Kanunu Genel Tebliği (Seri No: 87) – 2026 Yıllı Bina Metrekare Normal İnşaat Maliyet Bedelleri

Tarih: 9 Ağustos 2025

2026 Yıllı Bina Metrekare Normal İnşaat Maliyet Bedelleri

09 Ağustos 2025 Tarihli Resmi Gazete

Sayı: 32981

Hazine ve Maliye Bakanlığı ile evre, Őehircilik ve İklım DeđiŐikliđi Bakanlığından:

29/7/1970 tarihli ve [1319 sayılı Emlak Vergisi Kanununun](#) 29 uncu maddesinin birinci fıkrasının (b) bendinde, binalar için vergi değerinin, Hazine ve Maliye Bakanlığı ile evre, Őehircilik ve İklım DeđiŐikliđi Bakanlığınca mŐstereken tespit ve ilan edilecek bina metrekare normal inŐaat maliyetleri ile aynı maddenin (a) bendinde belirtilen esaslara göre bulunacak arsa veya arsa payı değerı esas alınarak 31 inci madde uyarınca hazırlanmıŐ bulunan 29/2/1972 tarihli ve 7/3995 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile yŐrŐrlŐđe konulan [Emlak Vergisine Matrah Olacak Vergi Değerlerinin Takdirine İlişkin TŐzŐk](#) hŐkŐmlerinden yararlanmak suretiyle hesaplanan bedel olduğu hŐkme bađlanmıŐtır.

Bu itibarla, emlak vergisine esas olmak ūzere 2026 yılında uygulanacak bina metrekare normal inŐaat maliyet bedelleri, Hazine ve Maliye Bakanlığı ile evre, Őehircilik ve İklım DeđiŐikliđi Bakanlığınca bu Tebliđ ekinde yer alan cetvelde belirtilen tutarlarda tespit edilmiŐtir.

Tebliğ olunur.

[Eki için tıklayınız](#)

2025 Yılı 2. Geçici Vergi DÖneminde Uygulanacak Yeniden Değerleme Oranı YŐzde 9,23

Kurumlar Vergisi Kanunu Sirküleri İle İkinci Geçici Vergi Döneminde Uygulanacak Yeniden Değerleme Oranı % 9,23 Olarak Tespit Edilmiştir T.C. HAZİNE VE...

2025 Yılı 2. Geçici Vergi Döneminde Uygulanacak Yeniden Değerleme Oranı Yüzde 9,23

Tarih: 8 Ağustos 2025

Kurumlar Vergisi Kanunu Sirküleri İle İkinci Geçici Vergi Döneminde Uygulanacak Yeniden Değerleme Oranı % 9,23 Olarak Tespit Edilmiştir

T.C.

HAZİNE VE MALİYE BAKANLIĞI

Gelir İdaresi Başkanlığı

5520 sayılı Kurumlar Vergisi Kanunu Sirküleri /69

Konusu	:	Geçici Vergi Dönemlerinde Yeniden Değerleme Oranı
Tarihi	:	8/8/2025
Sayısı	:	KVK-69 / 2025-2 / Yatırım İndirimi – 55
İlgili olduğu maddeler	:	Vergi Usul Kanunu Mükerrer Madde 298 Kurumlar Vergisi Kanunu Madde 32/A Gelir Vergisi Kanunu Geçici Madde 69
İlgili olduğu kazanç türleri	:	Ticari Kazanç, Zirai Kazanç

[213 sayılı Vergi Usul Kanununun](#) mükerrer 298 inci maddesinin

(B) fıkrasına istinaden 2025 yılı ikinci geçici vergi döneminde uygulanacak yeniden değerlendirme oranı % 9,23 (yüzde dokuz virgöl yirmiüç) olarak tespit edilmiştir.

Duyurulur.

Bekir BAYRAKDAR

Gelir İdaresi Başkanı

Anayasa Mahkemesinin 2022/44255 Başvuru Numaralı Kararı – Alt İşveren-Asıl İşveren Arasında Muvazaa İlişkisi

Mevzuatın Adı: Anayasa Mahkemesinin 15/5/2025 Tarihli ve 2022/44255 Başvuru Numaralı Kararı 08 Ağustos 2025 Tarihli Resmi Gazete Sayı: 32980 Anayasa M..

Anayasa Mahkemesinin 2022/44255 Başvuru Numaralı Kararı – Alt İşveren-Asıl İşveren Arasında Muvazaa İlişkisi

Tarih: 8 Ağustos 2025

Mevzuatın Adı: Anayasa Mahkemesinin 15/5/2025 Tarihli ve 2022/44255 Başvuru Numaralı Kararı

08 Ağustos 2025 Tarihli Resmi Gazete

Sayı: 32980

Anayasa Mahkemesi Başkanlığından:

GENEL KURUL

KARAR

MURAT TOKAR BAŞVURUSU

Başvuru Numarası: 2022/44255

Karar Tarihi: 15/5/2025

Başkan	:	Kadir ÖZKAYA
Başkanvekili	:	Hasan Tahsin GÖKCAN
Başkanvekili	:	Basri BAĞCI
Üyeler	:	Engin YILDIRIM
		Rıdvan GÜLEÇ
		Recai AKYEL
		Yusuf Şevki HAKYEMEZ
		Yıldız SEFERİNOĞLU
		Selahaddin MENTEŞ
		İrfan FİDAN
		Kenan YAŞAR
		Muhterem İNCE
		Ömer ÇINAR
	Metin KIRATLI	
Raportör	:	Gülsüm Gizem GÜRSOY
Başvurucu	:	Murat TOKAR
Vekili	:	Av. Hilmi GÜMÜŞ

I. BAŞVURUNUN KONUSU

Başvuru, alt işveren-asıl işveren arasında muvazaa ilişkisi tespit edilmesine karşın toplu iş sözleşmesinden yararlandırılmama nedeniyle sendika hakkının ihlal edildiği iddiasına ilişkindir.

II. BAŞVURU SÜRECİ

2. Başvuru 11/4/2022 tarihinde yapılmıştır. Komisyon, başvurunun kabul edilebilirlik incelemesinin Bölüm tarafından yapılmasına karar vermiştir.
3. Başvuru belgelerinin bir örneği bilgi için Adalet Bakanlığına (Bakanlık) gönderilmiştir. Bakanlık, görüşünü bildirmiştir. Başvurucu, Bakanlığın görüşüne karşı süresinde beyanda bulunmuştur.
4. İkinci Bölüm tarafından başvurunun Genel Kurula sevkine karar verilmiştir.

III. OLAY VE OLGULAR

5. Başvuru formu ve eklerinde ifade edildiği şekliyle olaylar özetle şöyledir:
6. Davalı asıl işveren Türkiye Kömür İşletmeleri Kurumu (TKİ) 1957 yılında kurulmuştur. 3/12/2021 tarihli ve 31678 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan 2/12/2011 tarihli ve 4876 karar sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararı ile Türkiye Kömür İşletmeleri Kurumu Genel Müdürlüğü Ana Statüsünün yürürlüğe konulmasına karar verilmiştir. Kararın 4. maddesinin birinci fıkrasına göre TKİ; tüzel kişiliğe sahip, faaliyetlerinde özerk ve sorumluluğu sermayesiyle sınırlı iktisadi devlet teşekkülüdür. Aynı kararın 5. maddesine göre TKİ, devletin genel madencilik sanayi ve enerji politikalarına uygun olarak ülkemizin enerji ihtiyacını karşılamak üzere linyit, asfaltit, bitümlü şeyl, turba gibi enerji hammaddelerini etkin ve verimli bir şekilde aramak, üretmek, temiz kömür teknolojilerine uygun olarak kullanımlarını sağlamak ve stratejik öneme sahip ikincil ürünleri elde etmek üzere kurulmuştur.

7. Kısa adı Maden-İş olan Türkiye Maden İşçileri Sendikası (Sendika) 1958 yılında kurulmuş, hâlen Türkiye İşçi Sendikaları Konfederasyonuna bağlı olarak maden ve taş ocakları iş kolunda faaliyet göstermek üzere örgütlenen bir işçi sendikasıdır. TKİ’de hem asıl işverene bağlı hem alt işverene bağlı işçiler çalışmaktadır. Maden-İş asıl işyerinde yetkili sendika konumundadır.
8. Başvurucu 16/6/2006 tarihinden itibaren TKİ işçisi olarak çalışmasına rağmen P. şirketinin işçisi olarak gösterildiğini ve TKİ ile P. şirketi arasında muvazaalı alt-asıl işveren ilişkisi kurulduğunu ileri sürmüştür. Başvurucu, muvazaalı hizmet alım sözleşmesi nedeniyle 2009 yılından beri Maden-İş sendikası üyesi olmasına karşın toplu iş sözleşmesi (TİS) hükümlerinden yararlandırılmadığından yakınmış ve muvazaanın tespiti ile birlikte TİS alacaklarının tahsili talepli dava açmıştır.
9. Yargılamayı yapan Tavşanlı İş Mahkemesi 23/6/2020 tarihinde davanın kabulüne karar vermiştir. Gerekçeli kararın ilgili kısmı şöyledir:

“... Yer altı kömür üretimi ve galeri açma işi davalının asıl işi olup, işletmenin ve işin gereği ile teknolojik sebeplerle uzmanlık gerektiren bir iş olmaması, alt işverenler ile yapılan hizmet alım sözleşmelerinin muvazaalı olduğunun yargı kararları ile de tespit edilmiş olması, mahkemece yapılan keşif sonucu alınan bilirkişi raporunun da bu hususu teyit etmesi... hep birlikte değerlendirildiğinde davalı idare ile ihbar olunan şirket arasındaki ilişkinin muvazzalı olduğunun kabulü gerekmiştir.

Davalı asıl işverenin kendi muvazaasına dayanarak bir hak talep edemeyeceğinden muvazaalı eyleminin sonuçlarına katlanması ve bu nedenle de davacının başlangıçtan itibaren kurum işçisi olarak kabulü ile hak ve alacaklarının Kamu-İşletmeleri İşverenleri Sendikası ile Maden İş Sendikası arasında imzalanan TİS sözleşmesine göre belirlenmesi

zorunludur.

Bu nedenle asıl işveren -alt işveren ilişkisinin geçerli olmadığına karar verilerek davacı işçinin kamu işçisi olarak kabul edip en iyi hakları tanıyan Kamu-İşletmeleri İşverenleri Sendikası ile Maden İş Sendikası arasında imzalanan TİS sözleşmesinden faydalandırılması Anayasanın 90.md si delaletiyle Bakanlar Kurulu kararıyla iç hukukaaktarılan94 sayılı ILO sözleşmesine 4857 sayılı yasanın 2 md sine de uygundur.

Bu durumda alt işverenliğin asıl işin bir bölümünde olmasına rağmen yasal koşullar oluşmadan gerçekleştiği, bu yüzden de 4857 sayılı İş Kanunu'nun 2/6,7 maddeleri uyarınca baştan beri geçersiz olduğu değerlendirilmiştir. Bu tespit ışığında davacının muvazaası nedeniyle başlangıçtan itibaren asıl işveren Türkiye Kömür İşletmeleri Kurumu Sınırlı Sorumlu Garp Linyitleri İşletmesi Müessesesi Müdürlüğü işçisi olduğu sonucuna varılmıştır..."

10. İlk derece mahkemesinin kararı, istinaf kanun yoluna götürülmüş; Bursa Bölge Adliye Mahkemesi 9. Hukuk Dairesi 22/4/2021 tarihinde istinaf başvurusunun esastan reddine karar vermiştir. (alomaliye.com)

11. Bölge Adliye Mahkemesi kararının temyiz edilmesi üzerine Yargıtay 9. Hukuk Dairesi 23/6/2021 tarihinde kararın bozulmasına karar vermiştir. Kararın ilgili kısmı şöyledir:

"...Taraflar arasındaki uyuşmazlık davacının asıl işverenin taraf olduğu toplu iş sözleşmesinden yararlanıp yararlanamayacağına ilişkindir.

Asıl işveren ile alt işverenler arasındaki hizmet alım sözleşmelerinin muvazaalı olduğu dosyaya sunulan tüm delillerle sabit olmuştur. Ancak davacının davalı kurumun taraf olduğu toplu iş sözleşmesinden yararlanıp yararlanamayacağı hususunun çözümü gereklidir.

Toplu İş Sözleşmesinden yararlanma, 6356 sayılı Kanunun 39.

maddesinde '(1) Toplu iş sözleşmesinden taraf işçi sendikasının üyeleri yararlanır. (2) Toplu İş Sözleşmesinde sözleşmenin imzalanması tarihinde taraf sendikaya üye olanlar yürürlük tarihinden, imza tarihinden sonra üye olanlar ise üyeliklerinin taraf işçi sendikasıncaya işverene bildirildiği tarihten itibaren yararlanır.(3) Toplu İş Sözleşmesinin imza ile yürürlük tarihleri arasında iş sözleşmesi sona eren üyelere iş sözleşmelerinin sona erdiği tarihe kadar Toplu İş Sözleşmesinden yararlanır. (4) Toplu İş Sözleşmesinin imzası sırasında taraf işçi sendikasına üye olmayanlar, sonradan işyerine girip de üye olmayanlar veya imza tarihinde taraf işçi sendikasına üye olup da ayrılanlar veya çıkarılanların Toplu İş Sözleşmelerinden faydalanabilmeleri, Toplu İş Sözleşmesinin tarafı olan işçi sendikasına dayanışma aidatı ödemelerine bağlıdır. Bunun için işçi sendikasının onayı aranmaz. Dayanışma aidatı ödemek suretiyle Toplu İş Sözleşmesinden yararlanma talep tarihinden geçerlidir. İmza tarihinden önceki talepler imza tarihi itibarıyla hüküm doğurur'" şeklinde düzenlenmiştir. Benzer düzenlemeler mülga 2822 sayılı Kanunun 9. maddesinde de bulunmaktadır.

Somut uyuşmazlıkta; davacı işyerinde örgütlü ve yetkili olan Maden-İş Sendikasına üye olduğunu, fakat muvazaalı bir biçimde yüklenici firmanın işçisi olarak gösterildiğinden sendika ile davalı kurum arasında imzalanan Toplu İş Sözleşmesinden yararlandırılmadığını iddia etmiştir. İlk Derece Mahkemesince davalı kurum ile hizmet alım sözleşmesi imzalanan P.A.Ş. arasındaki ilişkinin muvazaalı olduğu gerekçesi ile davacı işçinin davalının taraf olduğu Toplu İş Sözleşmelerinin tamamından yararlanabileceği kabul edilmiş ise de; davacının söz konusu Toplu İş Sözleşmelerinden yararlanabilmesi için sendikaya üye olması, üyeliğin asıl işverene bildirilmesi veya dayanışma aidatı kesilmesini talep etmesi gerekmektedir. Davacının muvazaa nedeniyle baştan itibaren davalı kurumun işçisi sayılmasının başkaca bir işleme gerek kalmaksızın davalı kurumun tarafı olduğu toplu iş sözleşmelerinden yararlandırılmasına imkan vermeyeceği gözetilmeksizin dava konusu alacaklara hükmedilmesi isabetli olmadığından; tüm dosya kapsamı ile 6356 sayılı Kanun'un 39. maddesi

değerlendirilmek suretiyle davacının üyeliğinin hangi tarihte davalı kuruma bildirildiği ve Toplu İş Sözleşmelerinden hangi tarih itibarı ile faydalanabileceği belirlenmeli sonucuna göre Toplu İş Sözleşmelerinden kaynaklanan fark ücret talepleri ile ilgili bir karar verilmelidir. Açıklanan maddi ve hukuki esaslar gözetilmeden eksik inceleme ile hüküm kurulması hatalı olmuştur.

Dairemizin ve Yargıtay (Kapatılan) 22. Hukuk Dairesinin uygulaması yıllardır işçilerin Toplu İş Sözleşmesinden yararlanılabilmesi için, sendikaya üye olması, üyeliğin asıl işverene bildirilmesi veya dayanışma aidatı kesilmesini talep etmesi gerektiği şeklinde olup onama kararı verilen dosyalarda söz konusu hususun açıkça istinaf sebebi yapılmadığı, istinaf sebebi yapılmayan hususların temyiz sebebi de yapılamaması nedeniyle istinaf ve temyiz sebepleriyle bağlı kalınarak yapılan sınırlı inceleme neticesinde onama kararlarının verildiği anlaşılmakla anılan dosyalar emsal teşkil etmemektedir...”

12. Bozma kararı üzerine ilk derece mahkemesi sendika üyeliğinin asıl işverene bildirilmediği gerekçesiyle 30/11/2021 tarihinde davanın reddine karar vermiştir. Anılan karar Yargıtay 9. Hukuk Dairesi tarafından 23/2/2022 tarihinde onanmıştır.

13. Nihai karar, başvurucuya 10/3/2022 tarihinde tebliğ edilmiştir. Başvurucu 11/4/2022 tarihinde süresinde bireysel başvuruda bulunmuştur.

IV. İLGİLİ HUKUK

A. İlgili Mevzuat

14. 22/5/2003 tarihli ve 4857 sayılı İş Kanunu'nun 2. maddesinin ilgili kısmı şöyledir:

” ...Asıl işverenin işçilerinin alt işveren tarafından işe alınarak çalıştırılmaya devam ettirilmesi suretiyle hakları kısıtlanamaz veya daha önce o işyerinde çalıştırılan kimse ile

alt işveren ilişkisi kurulamaz. Aksi halde ve genel olarak asıl işveren alt işveren ilişkisinin muvazaalı işleme dayandığı kabul edilerek alt işverenin işçileri başlangıçtan itibaren asıl işverenin işçisi sayılarak işlem görürler. İşletmenin ve işin gereği ile teknolojik nedenlerle uzmanlık gerektiren işler dışında asıl iş bölünerek alt işverenlere verilemez.”

15. 18/10/2012 tarihli ve 6356 sayılı Sendikalar ve Toplu İş Sözleşmesi Kanunu'nun “Toplu iş sözleşmesinden yararlanma” başlıklı 39. maddesinin ilgili kısmı şöyledir:

“(1) Toplu iş sözleşmesinden taraf işçi sendikasının üyeleri yararlanır.

(2) Toplu iş sözleşmesinden, sözleşmenin imzalanması tarihinde taraf sendikaya üye olanlar yürürlük tarihinden, imza tarihinden sonra üye olanlar ise üyeliklerinin taraf işçi sendikasıyla işverene bildirildiği tarihten itibaren yararlanır.

”

(4) Toplu iş sözleşmesinin imzası sırasında taraf işçi sendikasına üye olmayanlar, sonradan işyerine girip de üye olmayanlar veya imza tarihinde taraf işçi sendikasına üye olup da ayrılanlar veya çıkarılanların toplu iş sözleşmesinden yararlanabilmeleri, toplu iş sözleşmesinin tarafı olan işçi sendikasına dayanışma aidatı ödemelerine bağlıdır.

B. Yargıtay İçtihadı

16. Yargıtay Hukuk Genel Kurulunun 31/1/2024 tarihli ve E.2023/9-595, K.2024/43 sayılı kararının ilgili kısmı şöyledir:

“... alt işverenlik ilişkisinin muvazaalı olduğunun tespit edilmesinin kanuni sonucu olarak alt işveren işçisi,

başlangıçtan itibaren asıl işveren işçisi sayılarak işlem görecektir ise de alt işveren işçisinin asıl işverenin taraf olduğu toplu iş sözleşmesinden yararlanabilmesi için 6356 sayılı Kanun'un 39 uncu maddesindeki şartların mevcut olması gerekmektedir. Bu itibarla, davacının üyeliğinin davalı .. bildirilmesi gerektiğinden İlk Derece Mahkemesince yapılan araştırmada davacının sendika üyeliğinin davalı ..tarihli Sendika yazısıyla tarihinde bildirildiği ancak alacak hesabının sendika üyelik bildirim tarihi öncesini kapsayan . ila . ayları arasındaki döneme ilişkin olduğu görülmekle davacının toplu iş sözleşmesinden yararlandırıldığı dönem yönünden sendika üyeliğinin davalıya bildirilmediği ve davacının da toplu iş sözleşmesinden yararlanmak için davalıya yapılmış bir başvurusunun bulunmadığı anlaşılmıştır.

Hukuk Genel Kurulunda yapılan görüşmeler sırasında, Özel Dairenin ... tarihli bozma kararında davacı işçinin sendika üyeliğinin davalıya bildirilmesinden itibaren toplu iş sözleşmesinden yararlanmasının mümkün olduğunun belirtildiği ve İlk Derece Mahkemesince bu bozma kararına uyulması ile davalı işveren yararına usuli kazanılmış hak olduğundan direnme kararının bu değişik gerekçe ile bozulması gerektiği görüşü ile; kişinin kendi muvazaasına dayanamayacağı, hakkını kötüye kullanan, muvazaalı işlemle işçinin sendika üyeliğini engelleyen ve üye olduğu hâlde toplu iş sözleşmesinden yararlandırmayarak muvazaalı işlem yapan işverenin hukuk düzeninde korunmaması, muvazaalı işlemin sonuçlarına muvazaanın tarafı işverenin katlanması gerektiği, dosya içeriğinde işveren tarafından sunulan evraklardan davalı işverenin davacının sendika üyeliğinden haberdar olduğunun anlaşıldığı ve hukuk güvenliği açısından da direnme kararının yerinde olduğu görüşü ileri sürülmüş ise de bu görüşler Kurul çoğunluğunca benimsenmemiştir."

17. Yargıtay 9. Hukuk Dairesinin 17/10/2022 tarihli ve E.2022/13480, K.2022/12661 sayılı kararının ilgili kısmı şöyledir:

“Somut uyuşmazlıkta olduğu gibi asıl alt işveren ilişkisinin muvazaaya dayandığına ya da geçerli olarak kurulmadığına ve işçinin çalışma süresinin en başından itibaren asıl işverenin işçisi olduğunun belirlendiği durumlarda; işçi, toplu iş sözleşmesinin imza tarihinde yetkili sendikaya üye olsa da gerçek işveren olan asıl işverenin toplu iş sözleşmesinden yararlanabilmesi; ancak taraf sendika üyeliğinin gerçek işverene bildirildiği tarihten itibaren mümkündür. Somut uyuşmazlık dönemi için davacının sendika üyeliği, toplu iş sözleşmesinin tarafı Sendika tarafından davalı Belediyeye bildirilmediği gibi davacının da toplu iş sözleşmesinden yararlanma talebi ile davalı Belediyeye bir başvurusu olmamıştır...”

18. Yargıtay 9. Hukuk Dairesinin 4/7/2024 tarihli ve E.2024/6808, K.2024/10567 sayılı kararının ilgili kısmı şöyledir:

“...davacının 20.05.2014 tarihinde sendika üyesi olduğu anlaşılmaktadır. 6356 sayılı Kanun’un 39 uncu maddesi gereğince toplu iş sözleşmesinden yararlanmak için taraf sendikaya üye olmak gerekmektedir. Sendika üyesi işçinin hangi tarihten itibaren toplu iş sözleşmesinden yararlanabileceği de sendika üyelik tarihi yahut üyeliğin işverene bildirildiği tarihe göre belirlenmektedir.”

V. İNCELEME VE GEREKÇE

19. Anayasa Mahkemesinin 15/5/2025 tarihinde yapmış olduğu toplantıda başvuru incelenip gereği düşünüldü:

A. Başvurucunun İddiaları ve Bakanlık Görüşü

20. Başvurucu; adil yargılanma hakkı, eşitlik ilkesi ve sendika hakkının ihlal edildiği iddiasında bulunmuştur.

21. Bakanlık görüşünde; başvurucunun sendika hakkının ihlal edildiğine yönelik şikâyetleri incelenirken yargı kararlarının yeterli gerekçeyi içerip içermediği, verilen kararlardaki tespit ve sonuçların kanunun

uygulanması niteliğinde olup olmadığı ve açık bir keyfîlik içerip içermediği, dolayısıyla sendika hakkının ihlal edilip edilmediği konusunda Anayasa ve mevzuat hükümleri doğrultusunda ve somut olayın kendine özgü koşulları dâhilinde değerlendirme yapılması gerektiği belirtilmiştir.

22. Başvurucu, Bakanlık görüşüne karşı bireysel başvuru dilekçesinde ileri sürdüğü hususları yinelemiştir.

B. Değerlendirme

23. Anayasa'nın "*Sendika kurma hakkı*" başlıklı 51. maddesinin ilk üç fıkrası şöyledir:

"Çalışanlar ve işverenler, üyelerinin çalışma ilişkilerinde, ekonomik ve sosyal hak ve menfaatlerini korumak ve geliştirmek için önceden izin almaksızın sendikalar ve üst kuruluşlar kurma, bunlara serbestçe üye olma ve üyelikten serbestçe çekilme haklarına sahiptir. Hiç kimse bir sendikaya üye olmaya ya da üyelikten ayrılmaya zorlanamaz.

Sendika kurma hakkı ancak, millî güvenlik, kamu düzeni, suç işlenmesinin önlenmesi, genel sağlık ve genel ahlâk ile başkalarının hak ve özgürlüklerinin korunması sebepleriyle ve kanunla sınırlanabilir.

Sendika kurma hakkının kullanılmasında uygulanacak şekil, şart ve usuller kanunda gösterilir"

24. Anayasa'nın "*Toplu iş sözleşmesi ve toplu sözleşme hakkı*" başlıklı 53. maddesinin ilgili kısmı şöyledir:

"İşçiler ve işverenler, karşılıklı olarak ekonomik ve sosyal durumlarını ve çalışma şartlarını düzenlemek amacıyla toplu iş sözleşmesi yapma hakkına sahiptirler.

Toplu iş sözleşmesinin nasıl yapılacağı kanunla düzenlenir."

25. Başvurucu, TİS hükümlerinden yararlandırılmamasından yakınmıştır. Anayasa'nın 51. maddesinde, çalışanlar ve

işverenlerin üyelerinin çalışma ilişkilerinde ekonomik ve sosyal hak ve menfaatlerini korumak ve geliştirmek için sendika kurma hakkı olduğu düzenlenmiştir. Sendika hakkı, örgütlenme özgürlüğünün bir parçasını oluşturmaktadır. Bu hak, mensuplarının menfaatlerini korumak üzere yapılan sendikal faaliyetlere izin verilmesini de gerektirir. Bu çerçevede her ne kadar ayrı bir hak grubu teşkil etmese de grev ve toplu sözleşme hakkı, üyelerinin menfaatlerini korumak için sendikaların kullanabileceği en önemli yollardandır (benzer değerlendirmeler için bkz. *Kristal-İş Sendikası* [GK], B. No: 2014/12166, 2/7/2015, § 27; *Birleşik Metal İşçileri Sendikası*, B. No: 2015/14862, 9/5/2018, §21). Öte yandan Anayasa'nın 53. maddesinde işçi ve işverenlerin karşılıklı olarak ekonomik ve sosyal durumlarını ve çalışma şartlarını düzenlemek amacıyla TİS akdetme hakkına sahip oldukları belirlenmiştir. O hâlde mesele, Anayasa'nın 53. maddesi ışığında ve Anayasa'nın 51. maddesi kapsamında ele alınmalıdır.

1. Kabul Edilebilirlik Yönünden

26. Açıkça dayanaktan yoksun olmadığı ve kabul edilemezliğine karar verilmesini gerektirecek başka bir neden de bulunmadığı anlaşılan başvurunun kabul edilebilir olduğuna karar verilmesi gerekir.

2. Esas Yönünden

a. Genel İlkeler

27. Anayasa'nın 51. maddesinde yer alan "*çalışanlar ... üyelerinin menfaatlerini korumak için*" ibaresi üyelerin mesleki menfaatlerini korumak için gerçekleştirecekleri sendikal faaliyetlerin Anayasa tarafından korunduğunu açıkça ortaya koymaktadır (*Kristal-İş Sendikası*, § 54). Bu bağlamda sendika hakkı, mensuplarının menfaatlerini

korumak üzere yapılan sendikal faaliyetlere izin verilmesini de gerektirir (*Tayfun Cengiz*, B. No: 2013/8463, 18/9/2014, § 31).

28. Anayasa'nın 51. maddesinde temel bir hak olarak güvence altına alınan sendika hakkının gerçekten ve etkili bir şekilde korunabilmesi yalnızca devletin müdahaleden kaçınmasına bağlı değildir. Sendika hakkı, bu hakka yönelik olarak kamu gücü tarafından gerçekleştirilen müdahalelerin yanı sıra üyesi oldukları sendikalarca veya kimi durumlarda özel hukuk kişilerince yapılan müdahalelere karşı da anayasal koruma sağlamaktadır. Dolayısıyla sendika hakkı devlete, müdahalede bulunmama biçimindeki negatif yükümlülüğün yanı sıra üçüncü kişilerden gelebilecek müdahalelere karşı ilgiliye koruma sağlama şeklindeki birtakım pozitif yükümlülükler de yüklemektedir (*Barış Adıgüzel*, B. No: 2016/15802, 8/9/2021, § 29; *Ahmet Sefa Topuz ve diğerleri*, B. No: 2016/16056, 21/4/2021, § 52; *Anıl Pınar ve Ömer Bilge*, B. No: 2014/15627, 5/10/2017, § 36).
29. Devletin sendika hakkının korunmasına ilişkin pozitif yükümlülükleri, kaynağını Anayasa'nın 5. ve 51. maddelerinden almaktadır. Bu yükümlülük devlete, üçüncü kişilerin ve özellikle işverenin çalışanların sendikaya üye olma ve sendikal faaliyette bulunma haklarını kullanmayı engelleyici davranışlarından kaçınmasına yönelik olarak ve sırf bu haklarından yararlandıkları gerekçesiyle yaptırımı tabi tutulmalarını, ayrımcılığa maruz kalmalarını önleyici tedbirler alma ödevi yüklemektedir. Bu çerçevede alınacak tedbirlerin üçüncü kişilerin ve özellikle işverenin çalışanların sendika hakkına müdahalede bulunmaları bakımından caydırıcı nitelikte olması gerekir. Öte yandan üçüncü kişiler tarafından sendika hakkına müdahale edilmesi durumunda müdahaleye karşı itirazların öne sürülebileceği ve müdahalenin sonuçlarının giderilmesi açısından gerçek ve etkili koruma temin edecek hukuksal mekanizmaların oluşturulması, savunma ve iddialarını yetkili makamlar

önünde ortaya koyabilme olanağının tanınması, gerekiyorsa tazminat ve benzeri giderimler için dava açma imkânının getirilmesi devletin pozitif yükümlülüklerindedir (benzer yöndeki değerlendirmeler için bkz. *Muharrem Çimen* [GK], B. No: 2016/5002, 23/3/2023, §§ 39, 40; *Barış Adıgüzel*, § 30; *Anıl Pınar ve Ömer Bilge*, § 37). Devletin söz konusu yükümlülüklerini yerine getirip getirmediğinin denetimi ise yürütülen sürecin bütününe bakılarak yapılmalıdır.

30. Kamu gücü kullanan makamların her türlü iş ve işlemlerinde öncelikle Anayasa hükümlerini gözetmeleri zorunludur. Nitekim Anayasa'nın 11. maddesinde Anayasa hükümlerinin yasama, yürütme ve yargı organlarını, idare makamlarını, diğer kuruluş ve kişileri bağlayan temel hukuk kuralları olduğu ifade edilmiştir. Diğer taraftan Anayasa'nın 138. maddesine göre hâkimler; Anayasa'ya, kanuna ve hukuka uygun olarak vicdani kanaatlerine göre hüküm verir. Görüldüğü üzere yargı organlarının uyuşmazlıkları öncelikle Anayasa hükümlerini dikkate alarak çözüme kavuşturmaları anayasal bir zorunluluktur. Bu bağlamda bireysel başvurunun ikincilliği ilkesi, Anayasa Mahkemesinin ilk elden yani doğrudan inceleme yapmamasını ifade ettiği gibi esas itibarıyla idari ve yargısal makamların önlerindeki meseleleri ve uyuşmazlıkları öncelikle Anayasa'ya uygun biçimde sonuca bağlamaları yönünden birincil derecede sorumlu olduklarını göstermektedir. Özellikle temel kanunlarda öngörülen dürüstlük ve iyi niyet kuralları, hakkın kötüye kullanılması yasağı gibi genel ilkeler ile bazı hâllerde olayın özelliklerine ve durumun gereklerine göre hâkime takdir yetkisi tanınması uyuşmazlıkların çözümünde Anayasa'ya uygun yorum imkânı tanıyan söz konusu etkili hukuksal korumanın bir gereği olarak görülmelidir. Dolayısıyla ister özel kişiler arası ister taraflardan birinin kamu gücü olduğu uyuşmazlıklar olsun her durumda hâkimin hukuk kurallarını Anayasa'ya uygun bir biçimde yorumlaması ve yargı yetkisinin kullanımı

çerçevesinde özellikle Anayasa ile güvence altına alınan temel hak ve hürriyetlerin korunmasını gözetmesi beklenmektedir (bazı değişikliklerle birlikte bkz. *Mehmet Apaydın*, B. No: 2015/13099, 8/1/2020, §§ 46, 47).

31. Diğer bir ifadeyle Anayasa'ya uygun yorum ilkesi hâkimin hukuk kurallarını yorumlama serbestîsinin sınırını oluşturmaktadır. Dolayısıyla hâkimin bir hukuk kuralının anlam ve kapsamını tespit ederken Anayasa'yı ve anayasal ilkeleri hesaba katmaması Anayasa'nın normlar hiyerarşisinin tepesinde yer almasını anlamsız hâle getirir. Bu bağlamda Anayasa kâğıt üzerinde kalan bir metin değil yaşayan, hukuk sistemini yönlendiren, her türlü kamusal tasarrufta gözetilmesi gereken hukuki bir belgedir (*Mehmet Fatih Bulucu* [GK], B. No: 2019/26274, 27/10/2022, § 76). Anayasa hükümlerinin bağlayıcılığının gereği olarak hâkimin maddi hukuk hükümlerini uygularken temel hak ve hürriyetlere ilişkin sınırlama ölçütlerini ve güvenceleri öncelikle dikkate alması anayasal bir gerekliliktir.
32. Mahkemelerin olayın koşullarını değerlendirmek açısından daha avantajlı konumda bulunduğu açıktır. Anayasa Mahkemesinin rolü ise bu kuralların yorumunun Anayasa'ya uygun olup olmadığını belirlemekle sınırlıdır. Önemle değinmek gerekir ki uyuşmazlık ne kadar Anayasa'da yer alan temel hak ve hürriyetleri ilgilendirirse Anayasa Mahkemesinin bireysel başvuru kapsamında bu hak veya hürriyete ilişkin sınırlama ölçütlerini ve güvencelerini denetleme yetkisi o kadar artar. Anayasa Mahkemesinin temel görevi, Anayasa'da yer alan hükümlerin yeknesak ve doğru bir biçimde uygulanmasını sağlamaktır. Bu nedenle Anayasa Mahkemesi, mahkemeler tarafından izlenen usulü denetlemek ve özellikle mahkemelerin Anayasa'nın 51. maddesindeki güvenceleri gözetip gözetmediğini belirlemekle yetinmektedir. Dolayısıyla yapılan incelemede, onların yeri alınmamakta; kamusal makamların süreç içindeki tutumları sendika hakkı bağlamındaki

usule ilişkin güvenceler açısından değerlendirilmektedir (benzer değerlendirmeler için bkz. *Türkiye Gıda ve Şeker Sanayi İşçileri Sendikası*, B. No: 2016/13328, 19/11/2020, § 40; *Türkiye Petrol, Kimya ve Lastik Sanayi İşçileri Sendikası*, B. No: 2016/13531, 15/12/2020, § 40; *Ahmet Sefa Topuz ve diğerleri*, § 57; *Muharrem Çimen*, § 42).

33. Bununla birlikte sendika hakkının gerektirdiği pozitif yükümlülüklerin yerine getirildiğinden söz edilebilmesi için her iki tarafın menfaatlerinin de mümkün olduğunca dengelenmesi ve taraflardan biri aleyhine ölçüsüz bir sonuca yol açılmaması gerekir. Menfaatler dengesinin kurulmasında taraflardan biri aleyhine bireysel olarak aşırı ve olağan dışı bir külfetin yüklenmesi, pozitif yükümlülüklerin ihlali sonucunu doğurabilir. Olayın bütün koşulları ve taraflara tanınan tüm imkânlar ile tarafların tutum ve davranışları gözönünde bulundurularak menfaatlerin adil bir şekilde dengelenip dengelenmediği değerlendirilmelidir (*Faik Tari ve Sultan Tari*, B. No: 2014/12321, 20/7/2017, § 52). Bu noktada Anayasa Mahkemesinin yapacağı inceleme, başvurucunun TİS'ten yararlandırılmaması nedeniyle açtığı davada devletin pozitif yükümlülüğünün gerektirdiği şekilde yargısal bir değerlendirme yapıp yapılmadığına, özellikle mahkemelerin kararlarının konuyla ilgili ve yeterli gerekçe içerip içermediğine ilişkindir.

B. Somut Olayın Değerlendirilmesi

34. Başvurucu; asıl işverenin işçisi olmasına rağmen muvazaalı bir biçimde alt işverenin işçisi olarak gösterildiğini, bu muvazaanın mahkeme kararlarıyla kesin olarak tespit edildiğini belirtmiştir. Başvurucu, buna karşın asıl işverenin TİS bağıtladığı yetkili sendikanın üyesi olmasına rağmen TİS hükümlerinden yararlandırılmamasının sendika hakkını ihlal ettiğinden yakınmıştır.

35. Bu noktada TİS'in işçiler bakımından önemine kısaca değinmekte yarar vardır. TİS, işçi sendikası ile işveren sendikası veya sendika üyesi olmayan işveren arasında akdedilen bir sözleşmedir. Bu sözleşme; bireysel iş sözleşmelerinin nasıl yapılacağını, içeriğini, sona erme koşullarını belirler. Bu yönüyle TİS normatif bir nitelik taşımakta, yasal sınırlar içinde ve TİS'in uygulama alanı ile sınırlı kalmak kaydıyla genel ve objektif nitelikte hukuk kuralı oluşturabilmektedir. TİS; tarafların karşılıklı hak ve borçlarını, sözleşmenin uygulanması ve denetimi ile uyumsuzlukların çözüm yollarını da düzenlemek amacıyla yapılır. Dolayısıyla TİS ve sendikal faaliyet özgürlüğü birbirine sıkı sıkıya bağlı iki kavram olarak karşımıza çıkar (*Türkiye Gıda ve Şeker Sanayi İşçileri Sendikası*, § 35; *Türkiye Petrol, Kimya ve Lastik Sanayi İşçileri Sendikası*, § 35). Zira işçilerin bir sendikaya üye olmalarındaki başlıca amaçlardan biri de o işyerinde yapılacak bir TİS sayesinde sosyal ve ekonomik haklar ile çalışma şartlarını geliştirmek ve korumaktır. Yani işçilerin TİS çatısı altında toplanamaması sendikal haklardan bir bütün olarak yararlanamamaları anlamına da gelmektedir.
36. Somut olayda mahkemeler, sendika üyeliğinin asıl işverene bildirilmediği gerekçesiyle başvurucunun TİS'ten yararlanamayacağına karar vermiştir.
37. Devletin pozitif yükümlülük bağlamında mahkemelerin hukuk kurallarını yorumlama yetkisi, bunların Anayasa hükümleri ışığında yorumlanması yükümlülüğünü de beraberinde getirmektedir. Buna göre mahkemeler, önlerindeki uyumsuzluğa uygulayacakları mevzuat hükümlerini anayasal ilke ve güvenceleri gözeterek yorumlama mecburiyeti altındadır. Dolayısıyla hâkimin bir hukuk kuralının anlam ve kapsamını tespit ederken Anayasa'yı ve anayasal ilkeleri hesaba katmaması Anayasa'nın normlar hiyerarşisinin tepesinde yer almasını anlamsız hâle getirir. Bu bağlamda Anayasa

kâğıt üzerinde kalan bir metin değil yaşayan, hukuk sistemini yönlendiren, her türlü kamusal tasarrufta gözetilmesi gereken hukuki bir belgedir (benzer değerlendirmeler için farklı bir hak bağlamında bkz. *Mehmet Fatih Bulucu*, § 76).

38. Mahkemeler 6356 sayılı Kanun'un 39. maddesi kapsamında sendika üyeliğinin işverene bildirilmesinin zorunlu olduğunu belirtmiş ve bu koşulun gerçekleşmemesi nedeniyle başvurucunun TİS'ten yararlanamayacağı sonucuna varmıştır. Yukarıda da değinildiği üzere 4857 sayılı Kanun'un 2. maddesinde muvazaâ hâlinde alt işveren işçisi olarak gösterilen işçilerin işe başladıkları tarihten itibaren asıl işverenin işçileri sayılacağı düzenlenmiştir. Başvurucunun muvazaalı bir biçimde alt işverenin işçisi olarak gösterilmesine karşın ve bu durumda başlangıçtan itibaren asıl işverenin işçisi sayılacağı kuralı karşısında muvazaalı işlemin tarafı olan işverene neden sendika üyeliği bildirilmesi koşulu arandığı mahkeme kararlarında açıklanmamıştır. Başvurucunun bu yöndeki yargılama sırasında dile getirdiği uyuşmazlığın sonucuna etkili iddia ve itirazları da karşılanmamıştır.
39. Başvurucu bakımından muvazaalı olduğu yargı kararıyla kesinleşmiş iş sözleşmesi nedeniyle TİS'ten yararlanamamanın önemli bir külfete yol açtığı kuşkusuzdur. Başvurucu böylelikle sendika üyesi olduğu 2009 yılından itibaren uzun bir süre boyunca TİS'ten kaynaklı haklardan yararlanamamıştır. Başvurucunun üstlendiği bu külfetin karşısında; muvazaaya kusurlu işlemi nedeniyle neden olan işverene sendika üyeliğinin bildirilmesi gerektiği şeklindeki değerlendirmelerin - söz konusu kanun hükümleri dikkate alındığında- öngörülebilir ve makul olmadığı anlaşılmaktadır.
40. Diğer taraftan tespit edilen muvazaâ ilişkisi asıl işveren ile alt işveren arasında gerçekleşmiştir. Başka bir deyişle mahkemelerin değerlendirmelerinde başvurucunun tarafı olmadığı bir muvazaâ ilişkisine

muhatap kılınarak başvurucuya hangi gerekçelerle böyle bir külfet yüklendiği ve bu yöndeki değerlendirmenin hukuki dayanakları gösterilememiştir. Bunun sonucunda muvazaa ilişkisine ilişkin olarak yapılan tespit, başvurucunun TİS'ten kaynaklı sendikal haklardan yararlanması bakımından herhangi bir sonuç doğurmamış olmaktadır.

41. İşveren tarafından yapılan müdahaleyle ilgili olarak usule ilişkin güvenceler kapsamında oluşturulan yargısal mekanizmaların etkili bir şekilde işletilmesi ve mahkemelerin konuyla ilgili ve yeterli gerekçe ortaya koyması devletin pozitif yükümlülükleri kapsamındadır.
42. Eldeki başvuruda başvurucunun iş sözleşmesinin muvazaalı olduğu tespit edilmesine rağmen TİS'ten yararlanmasını, sendika üyeliğinin asıl işverene bildirilmesi şartına bağlı kılan mahkeme kararlarında konu ile ilgili ve yeterli bir gerekçe bulunmamaktadır. Dolayısıyla somut olay bağlamında sendika hakkının güvencelerinin yerine getirilmediği ve mahkemelerin yorumlarının sendika hakkının korunmasının gerekliliklerine uygun düşmediği kanaatine varılmıştır. Bu kapsamda mahkemeler tarafından Anayasa'nın 51. maddesine uygun bir inceleme yapıldığı, ilgili ve yeterli bir gerekçe ile sonuca varıldığı ve devletin pozitif yükümlülüklerinin yerine getirildiği söylenemez.
43. Açıklanan gerekçelerle Anayasa'nın 51. maddesinde güvence altına alınan sendika hakkının ihlal edildiğine karar verilmesi gerekir.

VI. GİDERİM

44. Başvurucu, ihlalin tespiti ile yeniden yargılama talebinde bulunmuştur.
45. Başvuruda tespit edilen hak ihlalinin sonuçlarının ortadan kaldırılması için yeniden yargılama yapılmasında hukuki yarar bulunmaktadır. Bu kapsamda kararın gönderildiği yargı mercilerince yapılması gereken iş,

yeniden yargılama işlemlerini başlatmak ve Anayasa Mahkemesini ihlal sonucuna ulaştıran nedenleri gideren, ihlal kararında belirtilen ilkelere uygun yeni bir karar vermektir (6216 sayılı Kanun'un 50. maddesinin (2) numaralı fıkrasında düzenlenen bireysel başvuruya özgü yeniden yargılama kurumunun özelliklerine ilişkin kapsamlı açıklamalar için bkz. *Mehmet Doğan* [GK], B. No: 2014/8875, 7/6/2018, §§ 54-60; *Aligül Alkaya ve diğerleri (2)*, B. No: 2016/12506, 7/11/2019, §§ 53-60, 66; *Kadri Enis Berberoğlu (3)* [GK], B. No: 2020/32949, 21/1/2021, §§ 93-100).

VII. HÜKÜM

Açıklanan gerekçelerle;

A. Sendika hakkının ihlal edildiğine ilişkin iddianın KABUL EDİLEBİLİR OLDUĞUNA,

B. Anayasa'nın 51. maddesinde güvence altına alınan sendika hakkının İHLAL EDİLDİĞİNE,

C. Kararın bir örneğinin sendika hakkının ihlalinin sonuçlarının ortadan kaldırılması için yeniden yargılama yapılmak amacıyla Tavşanlı İş Mahkemesine(E.2021/678, K.2021/1121)GÖNDERİLMESİNE,

D. 664,10 TL harç ve 30.000 TL vekâlet ücretinden oluşan toplam 30.664,10 TL yargılama giderinin başvurucuya ÖDENMESİNE,

E. Ödemelerin kararın tebliğini takiben başvurucunun Hazine ve Maliye Bakanlığına başvuru tarihinden itibaren dört ay içinde yapılmasına, ödemede gecikme olması hâlinde bu sürenin sona erdiği tarihten ödeme tarihine kadar geçen süre için yasal FAİZ UYGULANMASINA,

F. Kararın bir örneğinin Adalet Bakanlığına GÖNDERİLMESİNE 15/5/2025 tarihinde OYBİRLİĞİYLE karar verildi.

İş Yeri Dışında Kurulan Sözleşmeler Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik

08 Ağustos 2025 Tarihli Resmi Gazete Sayı: 32980
Ticaret Bakanlığından: MADDE 1- 14/1/2015 tarihli ve 29236 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan İş Yeri...

İş Yeri Dışında Kurulan Sözleşmeler Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik

Tarih: 8 Ağustos 2025
08 Ağustos 2025 Tarihli Resmi Gazete

Sayı: 32980

Ticaret Bakanlığından:

MADDE 1- 14/1/2015 tarihli ve 29236 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan [İş Yeri Dışında Kurulan Sözleşmeler Yönetmeliğinin](#) 1 inci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

"MADDE 1- (1) Bu Yönetmeliğin amacı, iş yeri dışında kurulan sözleşmelere ilişkin uygulama usul ve esaslarını düzenlemektir."

MADDE 2- Aynı Yönetmeliğin 2 nci maddesinin birinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“(1) Bu Yönetmelik, iş yeri dışında kurulan sözleşmelere uygulanır.”

MADDE 3- Aynı Yönetmeliğin 24 üncü maddesi yürürlükten kaldırılmıştır.

MADDE 4- Aynı Yönetmeliğin 25 inci maddesi yürürlükten kaldırılmıştır.

MADDE 5- Bu Yönetmelik yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 6- Bu Yönetmelik hükümlerini Ticaret Bakanı yürütür.

Doğrudan Satışlar Hakkında Yönetmelik

08 Ağustos 2025 Tarihli Resmi Gazete Sayı: 32980
Ticaret Bakanlığında: BİRİNCİ BÖLÜM Başlangıç
Hükümleri Amaç MADDE 1- (1) Bu Yönetmeliğin amacı,
doğ...

Doğrudan Satışlar Hakkında Yönetmelik

Tarih: 8 Ağustos 2025

08 Ağustos 2025 Tarihli Resmi Gazete

Sayı: 32980

Ticaret Bakanlığından:

BİRİNCİ BÖLÜM

Başlangıç Hükümleri

ÖZET:

Tüketicilerin daha etkin korunması amacıyla, 6502 sayılı Tüketicinin Korunması Hakkında Kanunda değişiklik öngören 7529 sayılı Kanun 30/11/2024 tarihinde Resmî Gazetede yayımlanmış, doğrudan satışlara ilişkin hükümler 30/7/2025 tarihinde yürürlüğe girmiştir.

Yapılan bu değişikliğe dayanılarak hazırlanan “Doğrudan Satışlar Hakkında Yönetmelik” 8 Ağustos 2025 Cuma tarihli ve 32980 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe girmiştir.

Yönetmelik ile aşağıdaki hususlarda düzenlemeler getirilmiştir:

“Ülkemizde tüketicilerin korunması odaklı olarak, doğrudan satış sistemlerinin temel esasları belirlenmiştir.”

Bu kapsamda, Ticaret Bakanlığı olarak bir taraftan tüketici haklarının ve çıkarlarının korunması diğer taraftan doğrudan satış sistemlerine ilişkin esasların belirlenmesi amacıyla hazırlanan “Doğrudan Satışlar Hakkında Yönetmelik” ile ülkemizde ilk defa doğrudan satışlara özel hükümler getirilmiştir. Bu Yönetmelik ile; doğrudan satış sistemlerinin piramit satış sistemine dönüşmesinin önlenmesi amacıyla tedbirler alınmış ve doğrudan satış sistemlerinin şeffaf, adil ve güvenilir şekilde işlemesine yönelik temel esaslar belirlenmiştir. Ayrıca, doğrudan satış şirketleri ile doğrudan satıcılar için açık ve denetlenebilir kurallar oluşturulmuştur.

“Doğrudan satışlarda 30 günlük cayma hakkı getirilmiştir.”

Doğrudan satış faaliyetine konu satışlarda tüketicilere 30 gün süreyle gerekçesiz cayma hakkı tanınmış, eksik bilgilendirme durumunda bu süre 1 yıla kadar uzatılmıştır. Belirli mal veya hizmetlerde cayma hakkı istisnaları açıkça düzenlenmiştir.

“Ticaret Bakanlığı’ndan yetki belgesi almayan şirketler, doğrudan satış faaliyetinde bulunamayacak!”

Doğrudan satış şirketlerinin faaliyet gösterebilmesi için üç yıl süreyle geçerli olacak “Doğrudan Satış Yetki Belgesi” alması ve yetki belgesi başvurusunda yönetmelikte belirlenen bilgi ve belgeleri sunmaları zorunlu tutulmuştur.

Doğrudan satış şirketlerinin mali güvenliğini teminat altına almak için doğrudan satış faaliyetinde bulunacak şirketlerin sermaye şirketi olması ve en az on milyon TL ödenmiş sermayeye sahip olması zorunlu olup, Türkiye’de yerleşik bankalarda açılmış olan bloke hesap türlerinden birine, üç milyon Türk Lirası tutarında meblağın yatırılması şartı getirilmiştir.

Diğer taraftan, doğrudan satışa konu mal veya hizmetin tüketicilere pazarlanabilir nitelikte olması zorunluluğu getirilerek hızlı zenginlik vaatleri ve yanıltıcı bilgiler yasaklanmış, sisteme katılımda baskı ve aldatma gibi yöntemlerin önüne geçilmiştir.

“Çoğunluğu kadın girişimcilerden oluşan doğrudan satış sistemleri özel olarak düzenlenerek kadınların ticari hayata katılımı teşvik edilmiştir.”

Gelişen ticaret biçimleri ve tüketici davranışlarındaki dönüşüm, geleneksel satış yöntemlerinin yanı sıra alternatif satış sistemlerinin de yaygınlaşmasına neden olmuştur. Bu kapsamda, sabit bir satış yeri bulunmaksızın ürün ve hizmetlerin doğrudan tüketicilere ulaştırılmasına dayanan doğrudan satış sistemleri, son yıllarda giderek artan bir ivmeyle ekonomik hayat içerisinde yer edinmiştir.

Ülkemizde de ekonomik hayatta giderek artan bir yer edinen

doğrudan satış sistemleri; özellikle kadın girişimcilerin yoğun olarak yer aldığı, esnek çalışma imkânı ve girişimciliği teşvik eden yapısıyla istihdama katkı sağlarken, piramit yapı şeklinde organize edilen ve tüketicilere zarar veren sistemlerin ortaya çıkama riskini beraberinde getirerek tüketici haklarını tehdit etmektedir.

“Doğrudan satış şirketlerine tüketicileri bilgilendirme yükümlülüğü getirilerek, tüketicilerin en üst seviyede korunması sağlanmıştır.”

Tüketicilerin aldatılmaması ve oluşabilecek mağduriyetlerin önlenmesi amacıyla; doğrudan satış şirketlerinin cayma hakkı, ürün bilgisi ve iade sürecine ilişkin ayrıntılı bir bilgilendirme sistemi kurması zorunlu tutulmuş, doğrudan satıcıların tüketicilere yazılı veya kalıcı veri saklayıcısı yoluyla bilgilendirme formu vermesi şartı getirilmiştir.

“Doğrudan satıcılara ilişkin hükümler netleştirilmiş, sisteme katılma ve ayrılmanın şartları belirlenmiştir.”

Doğrudan satıcılara özel düzenlemeler ile on sekiz yaşından küçüklerin, fiil ehliyeti olmayanların, şirket ortakları ile yöneticileri ve bunların yakın akrabalarının sisteme doğrudan satıcı olarak kayıt edilmesi engellemiştir. Buna ek olarak, sisteme ilk defa kayıt olacak doğrudan satıcılardan katılım için ücret, aidat gibi bedeller tahsil edilmesinin önüne geçilmiştir.

Diğer taraftan, doğrudan satıcıların gerçekleştirdiği satışlarda, doğrudan satıcı numarasın yer verilmesi zorunluluğu getirilmiş ve tüketiciye bu Yönetmelik ile tanınan hakların kullandırılmasından doğrudan satış şirketine karşı sorumlu tutulmuştur. (Ticaret Bakanlığı)

Amaç

MADDE 1- (1) Bu Yönetmeliğin amacı, doğrudan satış sistemlerine ilişkin uygulama usul ve esaslarını

düzenlemektir.

Kapsam

MADDE 2- (1) Bu Yönetmelik hükümleri; doğrudan satış sistemlerine, doğrudan satış şirketlerine ve doğrudan satışlara uygulanır.

(2) Doğrudan satıcının, kendisinin oluşturduğu bir sistem veya aracı hizmet sağlayıcılarına ait platformlar vasıtasıyla mesafeli olarak gerçekleştirdiği doğrudan satışlara, yalnızca 8 inci maddenin ikinci fıkrası hükmü uygulanır.

(3) Bu Yönetmelik hükümleri; doğrudan satıcının kazanç planı dahilinde herhangi bir menfaat elde etmediği, doğrudan satış şirketi veya doğrudan satıcı olmayan üçüncü kişiler tarafından tüketiciye yapılan mal veya hizmet satışlarına uygulanmaz.

Dayanak

MADDE 3- (1) Bu Yönetmelik, 7/11/2013 tarihli ve [6502 sayılı Tüketicinin Korunması Hakkında Kanunun](#) 47/A ve 84 üncü maddelerine dayanılarak hazırlanmıştır.

Tanımlar

MADDE 4- (1) Bu Yönetmeliğin uygulanmasında;

a) Aracı hizmet sağlayıcı: Oluşturduğu sistem ile uzaktan iletişim araçlarını kullanmak veya kullandırmak suretiyle satıcı veya sağlayıcı adına mesafeli sözleşme kurulmasına aracılık eden gerçek veya tüzel kişiyi,

b) Bakanlık: Ticaret Bakanlığını,

c) Doğrudan satıcı: Doğrudan satış sisteminde, tüketiciye mal veya hizmetleri tanıtarak satışını yapan ya da doğrudan satış şirketinden mal veya hizmet alınmasına aracı olan ve bu faaliyetleri karşılığında doğrudan satış şirketi tarafından sunulan kazanç planı çerçevesinde komisyon, prim, teşvik ve

ödül gibi menfaatler elde eden gerçek veya tüzel kişiyi,

ç) Doğrudan satıcı numarası: Doğrudan satıcının adı veya ünvanının ayırt edilmesini sağlamak için doğrudan satış şirketi tarafından her bir doğrudan satıcıya ayrı ayrı tahsis edilmesi zorunlu olan numarayı,

d) Doğrudan satış: Tüketicinin, doğrudan satıcıdan ya da aracılık ettiği doğrudan satış şirketinden mal veya hizmet satın alması neticesinde doğrudan satıcının menfaat elde ettiği satışı,

e) Doğrudan satış sistemi: Doğrudan satış şirketi tarafından oluşturulan ve iş sözleşmesi ile istihdam edilmeyen, bağımsız temsilci, distribütör, danışman ve benzeri isimlerle komisyon, prim, teşvik ve ödül gibi menfaatler karşılığında faaliyet gösteren doğrudan satıcının, tüketiciye mal veya hizmet sattığı ya da pazarladığı satış sistemini,

f) Doğrudan satış şirketi: Doğrudan satış sistemi kapsamında tüketiciye mal veya hizmet satışını gerçekleştiren satıcı veya sağlayıcıyı,

g) Doğrudan satış yetki belgesi: Doğrudan satış şirketinin faaliyette bulunması için Genel Müdürlük tarafından verilen belgeyi,

ğ) Genel Müdürlük: Tüketicinin Korunması ve Piyasa Gözetimi Genel Müdürlüğünü,

h) Giriş paketi: Doğrudan satış şirketinin belirlediği miktar veya tutarda mal veya hizmet içeren ve doğrudan satıcının sisteme katılmak için satın aldığı paketi,

ı) Hizmet: Bir ücret veya menfaat karşılığında yapılan ya da yapılması taahhüt edilen mal sağlama dışındaki her türlü tüketici işleminin konusunu,

i) Kalıcı veri saklayıcısı: Tüketicinin gönderdiği veya kendisine gönderilen bilgiyi, bu bilginin amacına uygun olarak

makul bir süre incelemesine elverecek şekilde kaydedilmesini ve değiştirilmeden kopyalanmasını sağlayan ve bu bilgiye aynen ulaşılmasına imkan veren kısa mesaj, elektronik posta, internet, disk, CD, DVD, hafıza kartı ve benzeri her türlü araç veya ortamı,

j) Kanun: 7/11/2013 tarihli ve 6502 sayılı Tüketicinin Korunması Hakkında Kanunu,

k) Kazanç planı: Doğrudan satış sisteminde, doğrudan satıcıların menfaat elde etmesine ilişkin doğrudan satış şirketi tarafından belirlenen kuralları,

l) Mal: Alışverişe konu olan; taşınır eşya, konut veya tatil amaçlı taşınmaz mallar ile elektronik ortamda kullanılmak üzere hazırlanan yazılım, ses, görüntü ve benzeri her türlü gayri maddi malları,

m) Menfaat: Doğrudan satış sisteminde doğrudan satıcıya vaat edilen komisyon, prim, teşvik ve ödül gibi kazançları,

n) Perakende satış kârı: Doğrudan satıcının, doğrudan satış şirketinden satın aldığı mal veya hizmetin fiyatı ile tavsiye edilen satış fiyatı arasındaki farkı,

o) Platform: Kamu hizmetlerinin tek noktadan sunulduğu ortak kamu elektronik platformu hariç olmak üzere, aracı hizmet sağlayıcının mesafeli sözleşme kurulmasına aracılık etmek üzere oluşturduğu sistemi,

ö) Sağlayıcı: Kamu tüzel kişileri de dahil olmak üzere ticari veya mesleki amaçlarla tüketiciye hizmet sunan ya da hizmet sunanın adına ya da hesabına hareket eden gerçek veya tüzel kişiyi,

p) Satıcı: Kamu tüzel kişileri de dahil olmak üzere ticari veya mesleki amaçlarla tüketiciye mal sunan ya da mal sunanın adına ya da hesabına hareket eden gerçek veya tüzel kişiyi,

r) Tavsiye edilen satış fiyatı: Doğrudan satış şirketinin

kazanç planı kapsamında perakende satış kârının belirlenmesi için esas aldığı mal veya hizmetin indirimsiz fiyatını,

s) Tüketici: Ticari veya mesleki olmayan amaçlarla hareket eden gerçek veya tüzel kişiyi,

ş) Uzaktan iletişim aracı: Mektup, katalog, telefon, faks, radyo, televizyon, elektronik posta mesajı, kısa mesaj, internet gibi fiziksel olarak karşı karşıya gelinmeksizin sözleşme kurulmasına imkan veren her türlü araç veya ortamı, ifade eder.

İKİNCİ BÖLÜM

Doğrudan Satış Sistemine İlişkin Esaslar

Genel ilke ve esaslar

MADDE 5- (1) Doğrudan satış sistemiyle sunulan mal veya hizmetin tüketicilere satılabilir ve pazarlanabilir nitelikte olması zorunludur.

(2) İlgili mevzuatı uyarınca piyasaya arzı yasak olanlar ile doğrudan satış yöntemiyle piyasaya arzı yasak olan mal veya hizmetler, 6/12/2012 tarihli ve 6362 sayılı Sermaye Piyasası Kanununda tanımlanan sermaye piyasası araçları ile kripto varlıkların doğrudan satış sistemiyle satışı yasaktır.

(3) Doğrudan satış sisteminde hızlı zengin olma fırsatları, gerçekleşmesi mümkün olmayan vaatler gibi sistemle ilgili yanıltıcı bilgiler verilemez. Kişiler baskı kurma, aldatma, rahatsızlık verme ve buna benzer yollarla sisteme dahil olmaya zorlanamaz.

(4) Doğrudan satış sisteminin, sistemden elde edilecek kazancın ağırlıklı olarak sisteme yeni doğrudan satıcılar kazandırılması ve bu sayede ortaya çıkan menfaatlerin dağıtılması üzerine kurulmaması, mal veya hizmetin tüketicilere satışını esas alması zorunludur.

(5) Perakende satış kârı hariç olmak üzere, doğrudan satış şirketi tarafından doğrudan satıcılara sağlanan komisyon, prim ve benzeri menfaatlerin toplamı, şirketin doğrudan satışa konu mal veya hizmetin yıllık net satışlarının yüzde ellisini geçemez.

(6) Perakende satış kârı hariç olmak üzere, doğrudan satış şirketi tarafından, sisteme yeni doğrudan satıcıların katılımından kaynaklı olarak ödenen komisyon, prim, teşvik ve ödül gibi menfaatlerin toplamı, ilgili takvim yılında dağıtılan tüm menfaatlerin yüzde otuzunu aşamaz.

Doğrudan satış şirketine ilişkin esaslar

MADDE 6- (1) Doğrudan satış şirketinin sermaye şirketi olması ve ödenmiş sermayesinin en az on milyon Türk Lirası olması zorunludur.

(2) Doğrudan satış şirketi tarafından, Türkiye’de yerleşik bankalarda açılmış olan bloke vadeli mevduat, vadesiz mevduat, özel cari hesap, katılma fonu hesabı, döviz tevdiat hesabı veya kıymetli maden hesabına, üç milyon Türk Lirası tutarında meblağın yatırılması zorunludur. Döviz tevdiat hesabına yatırılan tutarın belirlenmesinde işlemin yapıldığı tarihteki Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankasının efektif satış kuru esas alınır. Döviz tevdiat veya kıymetli maden hesabına yatırılan meblağ bu fıkrada belirlenen tutarın altına düşemez.

(3) Doğrudan satış şirketinin faaliyette bulunabilmesi için Genel Müdürlükten doğrudan satış yetki belgesi alması zorunludur.

Doğrudan satıcının sisteme katılması ve ayrılmasına ilişkin şartlar

MADDE 7- (1) Doğrudan satış şirketi on sekiz yaşından küçükleri, fiil ehliyetine sahip olmayanları, şirketin ortakları ve yöneticileri ile bunların eşi ve birinci dereceye kadar kan ve kayın hısımlarını doğrudan satıcı olarak sisteme

dahil edemez. Doğrudan satış şirketi, kazanç planına dahil edilmemek kaydıyla çalışanlarına indirimli mal veya hizmet satın alma hakkı sunabilir.

(2) Doğrudan satıcıdan, sisteme dahil olması ya da sistemde kalması için tüketiciye satışı öngörülen mal veya hizmeti içermeyen yenileme, paket, ücret, aidat ve benzeri isimler altında herhangi bir bedel veya borç altına sokan belge alınamaz.

(3) Satın alınması zorunlu olan giriş paketi, yeni katılan doğrudan satıcının sistem içindeki seviyesini belirleyemez.

(4) Giriş paketinde yer alan mal veya hizmetlerin fiyatı tavsiye edilen satış fiyatını aşamaz.

(5) Doğrudan satıcı, herhangi bir yükümlülük altına girmeden sistemden ayrılma hakkına sahiptir. Doğrudan satıcının sisteme dahil olduğu tarihten itibaren otuz gün içinde sistemden ayrılması halinde, doğrudan satış şirketi, doğrudan satıcının elinde bulunan kullanılmamış tüm malları geri almak, iadeye konu mal veya hizmetler için ödenen menfaatler çıkarıldıktan sonra mal veya hizmetin bedelini otuz gün içinde iade etmek zorundadır.

Doğrudan satıcının sorumlulukları

MADDE 8- (1) Doğrudan satıcı; bu Yönetmelik kapsamında tüketiciye tanınan hakların kullandırılmasından ve tüketiciye karşı diğer yükümlülüklerinin yerine getirilmesinden doğrudan satış şirketine karşı sorumludur.

(2) Doğrudan satıcı, doğrudan satış şirketine ait mal veya hizmetlerin satılması ya da satışına aracılık edilmesi durumunda doğrudan satıcı numarasının belirtilmesinden doğrudan satış şirketine karşı sorumludur.

(3) Doğrudan satış şirketinin yetkilendirdiği doğrudan satıcılar, mal veya hizmetleri şirketin belirlediği esaslar

dahilinde satmaya yetkilidir.

(4) Doğrudan satış şirketleri, doğrudan satıcının bu Yönetmelik kapsamında tüketiciye tanınan hakları kullandırmasından ve tüketiciye karşı diğer yükümlülükleri yerine getirmesinden müteselsilen sorumludur.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Doğrudan Satış Yetki Belgesi

Başvuru

MADDE 9- (1) Doğrudan satış yetki belgesi için yapılacak başvuruda aşağıdaki bilgi ve belgelerin sunulması zorunludur:

a) Doğrudan satış şirketinin konusunu ve kuruluşunu gösteren Türkiye Ticaret Sicili Gazetesi.

b) Doğrudan satış şirketi ortak ve yöneticilerinin listesi.

c) Doğrudan satış şirketi tarafından, Türkiye’de yerleşik bankalarda açılmış olan bloke vadeli mevduat, vadesiz mevduat, özel cari hesap, katılma fonu hesabı, döviz tevdiat hesabı veya kıymetli maden hesabına, üç milyon Türk Lirası tutarında meblağın yatırıldığını gösteren belge.

ç) Vergi levhası.

d) Kazanç planında doğrudan satıcılara vaat edilen menfaatlerin açıklanması ve hesaplanmasına ilişkin bilgiler.

e) Doğrudan satış şirketinin serbest muhasebeci mali müşavir veya yeminli mali müşavir tarafından onaylı son tarihli bilançosu ile gelir tablosu ya da yeni işe başlamaları halinde açılış bilançosu ve yoklama fişi.

f) Satışa konu edilen mal veya hizmetlerin tavsiye edilen satış fiyatı listesi.

g) Tüketicilerin bilgilendirilmesine ilişkin sistemde

kullanılacak iletişim bilgileri ve bilgilendirme sisteminin işleyişini gösteren iş akış şeması.

ğ) İlgili mevzuatı gereği ruhsat, izin veya bildirim tabi olan mal veya hizmetlere ilişkin belgeler.

(2) Genel Müdürlük ihtiyaç halinde, tüketicilerin sağlık ve güvenliği ile ekonomik çıkarlarını korumak amacıyla ilave bilgi ve belge talep edebilir.

Başvurunun değerlendirilmesi

MADDE 10- (1) Genel Müdürlük tarafından yapılan değerlendirme sonucunda uygun görülen doğrudan satış şirketine yetki belgesi verilir. Yetki belgesi verilen doğrudan satış şirketi Bakanlık internet sitesinde ilan edilir.

(2) Genel Müdürlük, başvuruya esas bilgi ve belgelere ilişkin incelemeleri yapmaya veya yaptırmaya yetkili olmakla birlikte diğer kurum ve kuruluşlar tarafından verilen belgeleri de dikkate alabilir.

(3) Yetki belgesi başvurusuna esas bilgi ve belgelerde eksiklik tespit edilmesi halinde eksik bilgi ve belgelerin tamamlanması için doğrudan satış şirketine Genel Müdürlük tarafından üç ayı geçmeyecek şekilde ek süre verilir.

(4) Genel Müdürlük tarafından yapılacak değerlendirmede, Bakanlık veya diğer kurum ve kuruluşlar tarafından doğrudan satış şirketi hakkında gerçekleştirilen denetimler dikkate alınabilir.

Yetki belgesinin geçerlilik süresi

MADDE 11- (1) Yetki belgesinin geçerlilik süresi üç yıldır.

(2) Geçerlilik süresi dolmadan başvuruda bulunulmuş olması şartıyla, yetki belgesinin geçerlilik süresi, başvuru sonuçlanıncaya kadar uzatılmış kabul edilir.

(3) Yetki belgesinin geçerlilik süresi sona ermeden önce başvuru yapılmadığı takdirde, yetki belgesi geçerlilik süresinin bitiminde iptal olur.

Yetki belgesinin iptal edilmesi

MADDE 12- (1) Bu Yönetmeliğin;

a) 6 ncı maddesinin birinci ve ikinci fıkralarında belirtilen esaslara aykırı bir hususun tespit edilmesi halinde, yapılacak uyarıya rağmen aykırılığın giderilmemesi veya tekrarlanması,

b) 9 uncu maddesinin birinci fıkrasının (b), (c), (g) ve (ğ) bentlerinde sayılan bilgi ve belgelerde değişiklik olması ve yapılacak uyarıya rağmen bu değişikliklerin Genel Müdürlüğe bildirilmemesi,

hallerinde yetki belgesi iptal edilir.

(2) 5 inci maddenin birinci ve ikinci fıkralarına aykırı bir hususun tespit edilmesi halinde, doğrudan satış şirketinin yetki belgesi uyarı yapılmaksızın iptal edilir ve yeniden yetki belgesi verilmez.

(3) Belgesi iptal edilen doğrudan satış şirketi, Bakanlık internet sitesinde ilan edilir.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

Cayma Hakkının Kullanımına İlişkin Usul ve Esaslar

Bilgilendirme formu

MADDE 13- (1) Mal veya hizmet satışına ilişkin ilgili mevzuatında düzenlenen ön bilgilendirme ile sözleşmenin şekli ve zorunlu içeriğine ilişkin hükümler saklı kalmak kaydıyla, doğrudan satışlarda, bilgilendirme formunun yazılı olarak veya kalıcı veri saklayıcısı yoluyla tüketiciye verilmesi zorunludur.

(2) Bilgilendirme formunda;

- a) Satılan mal veya hizmet bilgisinin,
- b) Mal veya hizmetin Türk Lirası olarak vergiler dahil toplam fiyatı ve varsa teslim masraflarının,
- c) Doğrudan satış şirketinin ünvanı, açık adresi ve iletişim bilgilerinin,
- ç) Doğrudan satıcının adı, soyadı veya ünvanı ile doğrudan satıcı numarası ve iletişim bilgisinin,
- d) Malın veya hizmetin satış tarihi ile varsa ifa ya da teslim tarihinin,
- e) Cayma hakkının bulunup bulunmadığına ve varsa bu hakkın kullanılma şartları, süresi, usulü ve iade için öngörülen yöntemle ilişkin bilgilerin,
- f) Tüketici tarafından cayma hakkı bildiriminin doğrudan satış şirketine yöneltildiği durumlarda satışı gerçekleştiren doğrudan satıcının numarası, adı, soyadı veya ünvanı bilgisinin verilmesinin zorunlu olduğuna ilişkin bilginin,
- g) Tüketicinin uyuşmazlık konusundaki başvurusunu, tüketici hakem heyetine veya Kanunun 73/A maddesi uyarınca dava açılmadan önce arabulucuya başvurulması şartıyla tüketici mahkemesine yapabileceğine ilişkin bilginin,

yer alması zorunludur.

(3) Doğrudan satışa konu hizmetin, bilgilendirme formunda belirtilen tarihte ifa edilmesi zorunludur.

(4) Doğrudan satışa konu malın teslim tarihi, bilgilendirme formunda belirtilen satış tarihinden itibaren otuz günü geçemez.

Cayma hakkı

MADDE 14- (1) Mal teslimine konu doğrudan satışlarda ilgili mevzuatında tüketici lehine olan hükümler saklı kalmak

kaydıyla, tüketicici otuz gün içinde herhangi bir gerekçe göstermeksizin ve cezai şart ödemeksizin cayma hakkına sahiptir. Cayma bildirimine konu malın doğrudan satıcı veya doğrudan satış şirketine ulaştığı tarihten itibaren otuz gün içinde varsa malın tüketiciciye teslim masrafları dahil olmak üzere tahsil edilen tüm ödemelerin iade edilmesi zorunludur.

(2) Hizmet ifasına konu doğrudan satışlarda, cayma hakkının bulunup bulunmadığı, süresi ve istisnalarına ilişkin ilgili mevzuat hükümleri saklı kalmak kaydıyla, tüketicici otuz gün içinde herhangi bir gerekçe göstermeksizin ve cezai şart ödemeksizin cayma hakkına sahiptir. Cayma bildiriminin doğrudan satıcı veya doğrudan satış şirketine ulaştığı tarihten itibaren, cayma bedelinin iadesine ilişkin ilgili mevzuat hükümleri saklı kalmak kaydıyla, varsa diğer masraflar dahil olmak üzere tahsil edilen tüm ödemelerin otuz gün içinde iade edilmesi zorunludur.

(3) Cayma hakkının kullanılması durumunda yapılacak tüm geri ödemeler, tüketicinin satın alma sırasında kullandığı ödeme aracına uygun şekilde ve tüketiciciye herhangi bir masraf veya yükümlülük getirmeksizin, tek seferde yapılmak zorundadır.

(4) Cayma hakkı süresi, hizmet ifasında satış tarihinden; mal tesliminde ise malın tüketicici tarafından teslim alındığı tarihten itibaren başlar. Ancak, tüketicici satış tarihinden malın teslimine kadar olan süre içinde de cayma hakkını kullanabilir.

(5) Cayma hakkı süresinin belirlenmesinde, tek satış konusu olup ayrı ayrı teslim edilen mallarda son malın teslim alındığı tarih, birden fazla parçadan oluşan mallarda son parçanın teslim alındığı tarih esas alınır.

(6) Malın satıcı tarafından taşıyıcıya teslimi, tüketiciciye yapılan teslim olarak kabul edilmez.

(7) Tüketicici, cayma süresi içerisinde malı işleyişine, teknik özelliklerine ve kullanım talimatlarına uygun bir şekilde

kullandığı takdirde meydana gelen değişiklik ve bozulmalardan sorumlu değildir.

Eksik bilgilendirme

MADDE 15- (1) Bilgilendirme formunun verilmemesi, eksik ya da yanlış verilmesi durumunda, tüketici cayma hakkını kullanmak için otuz günlük süreyle bağlı değildir. Bu durumda cayma hakkı süresi, her hâlükârda yasal cayma süresinin sona erdiği tarihten itibaren bir yıl sonra sona erer.

(2) Bilgilendirme formunun, bir yıllık süre içinde usulüne uygun olarak, eksiksiz ve doğru şekilde tüketiciye verilmesi hâlinde, otuz günlük cayma hakkı süresi; bilgilendirme formunun verildiği tarihten itibaren işlemeye başlar.

Cayma hakkının kullanımı

MADDE 16- (1) Cayma hakkının kullanıldığına dair bildirim cayma hakkı süresi dolmadan, yazılı olarak veya kalıcı veri saklayıcısı ile doğrudan satıcı veya doğrudan satış şirketine yöneltilmesi yeterlidir.

(2) Cayma hakkının kullanılmasında tüketici EK-1'de yer alan örnek cayma formunu kullanabileceği gibi cayma kararını bildiren açık bir beyanda da bulunabilir.

(3) Doğrudan satış şirketi, tüketicinin EK-1'de yer alan örnek cayma formuna doğrudan satıcı veya tüketici bilgilendirme sistemi vasıtasıyla erişebilmesini sağlamakla yükümlüdür.

(4) Cayma hakkının kullanımına ilişkin ispat yükümlülüğü tüketiciye aittir.

(5) Tüketici tarafından cayma hakkı bildiriminin doğrudan satış şirketine yöneltildiği durumlarda satışı gerçekleştiren doğrudan satıcının numarası, adı, soyadı veya ünvanı bilgisinin verilmesi zorunludur.

Cayma hakkının kullanımının yan sözleşmelere etkisi

MADDE 17- (1) Kanununun 30 uncu maddesi hükümleri saklı kalmak koşuluyla, tüketicinin cayma hakkını kullanması hâlinde, yan sözleşmeler de kendiliğinden sona erer. Bu durumda, tüketici herhangi bir masraf, tazminat veya cezai şart ödemekle yükümlü değildir.

(2) Doğrudan satış şirketi veya doğrudan satıcı, tüketicinin cayma hakkını kullandığını, yan sözleşmenin tarafı olan üçüncü kişiye derhâl bildirir.

Cayma hakkının istisnaları

MADDE 18- (1) Taraflarca aksi kararlaştırılmadıkça, tüketici aşağıdaki mal veya hizmet satışlarında cayma hakkını kullanamaz:

a) Tüketicinin istekleri veya kişisel ihtiyaçları doğrultusunda hazırlanan mallar.

b) Çabuk bozulabilen veya son kullanma tarihi geçebilecek mallar.

c) Tesliminden sonra ambalaj, bant, mühür, paket gibi koruyucu unsurları açılmış olan; iadesi sağlık ve hijyen açısından uygun olmayan mallar.

ç) Tesliminden sonra başka ürünlerle karışan ve doğası gereği ayrıştırılması mümkün olmayan mallar.

d) Malın tesliminden sonra ambalaj, bant, mühür, paket gibi koruyucu unsurları açılmış olması hâlinde, bilgisayar sarf malzemeleri.

e) Abonelik sözleşmesi kapsamında sağlananlar dışında, gazete ve dergi gibi süreli yayınların teslimine ilişkin sözleşmeler.

f) Elektronik ortamda anında ifa edilen hizmetler veya tüketiciye anında teslim edilen gayri maddi mallar.

g) Cayma hakkı süresi sona ermeden önce, tüketicinin onayı ile

ifasına başlanan hizmetler.

ğ) Tanıtma ve kullanma kılavuzunda, satıcı veya yetkili servis tarafından kurulum ya da montajının yapılacağı belirtilen mallardan, kurulum veya montajı gerçekleştirilenler.

BEŞİNCİ BÖLÜM

Diğer Yükümlülükler

Telefon kullanım ücreti

MADDE 19- (1) Tüketicilerin iletişime geçebilmesi amacıyla doğrudan satış şirketi tarafından tahsis edilen telefon hattı için olağan ücret tarifesinden daha yüksek bir tarife seçilemez.

Tüketici bilgilendirme sistemi

MADDE 20- (1) Doğrudan satış şirketi; posta, katalog, telefon, faks, elektronik posta, kısa mesaj, internet gibi fiziksel olarak karşı karşıya gelinmeksizin tüketicinin bilgilendirilmesini ve taleplerini iletebilmesini sağlayan bir sistem kurmakla yükümlüdür.

(2) Bilgilendirme sisteminin, aşağıda sayılan bilgileri sağlayacak şekilde kurulması zorunludur:

a) Doğrudan satış şirketinin satışa sunduğu mal veya hizmetlerde cayma hakkının bulunup bulunmadığı ve bu hakkın hangi şartlar ile kullanılabileceğine ilişkin bilgiler.

b) Tüketicinin cayma hakkı bildirimini doğrudan satış şirketine ilettiği durumlarda satışı gerçekleştiren doğrudan satıcı bilgisini vermesinin zorunlu olduğuna ilişkin bilgi.

c) Cayma hakkı talebinin hangi yollarla doğrudan satış şirketine iletileceğine ilişkin bilgiler.

ç) Cayma hakkı kullanılan malların hangi doğrudan satıcıya ve adrese iade edileceğine ilişkin bilgiler.

d) Bilgilendirme formunun tüketicie verilmemesi halinde bahse konu formun teminine ilişkin bilgiler.

e) Bilgilendirme formunun verilmemesi halinde, tüketicinin cayma hakkını kullanmak için otuz günlük süreyle bağılı olmadığı ve bu sürenin her hâlükârda cayma süresinin bittiğı tarihten itibaren bir yıl sonra sona ereceğine ilişkin bilgi.

f) Mal veya hizmetin kullanımına ilişkin bilgiler.

g) Doğrudan satıcı gerçek kişinin numarası, adı, soyadı ve iletişim bilgileri; doğrudan satıcı tüzel kişinin numarası, ünvanı ve iletişim bilgileri.

ğ) EK-1'de yer alan örnek cayma formuna nasıl ulaşılabileceğine ilişkin bilgiler.

ALTINCI BÖLÜM

Geçici ve Son Hükümler

Geçiş hükmü

GEÇİCİ MADDE 1- (1) Bu Yönetmeliğin yayımı tarihinden önce doğrudan satış faaliyetinde bulunan doğrudan satış şirketleri, yetki belgesi başvuruları Genel Müdürlük tarafından sonuçlandırılıncaya kadar faaliyetlerine devam ederler.

(2) Birinci fıkra kapsamındaki doğrudan satış şirketleri, 30/1/2026 tarihine kadar şirket yapılarını ve faaliyetlerini bu Yönetmelikte düzenlenen usul ve esaslara uygun hale getirerek doğrudan satış yetki belgesi başvurusunda bulunmak zorundadır.

Yürürlük

MADDE 21- (1) Bu Yönetmeliğin;

a) 5 inci maddesinin beşinci ve altıncı fıkraları 1/1/2026 tarihinde,

b) Diğer hükümleri yayımı tarihinde,
yürürlüğe girer.

Yürütme

MADDE 22- (1) Bu Yönetmelik hükümlerini Ticaret Bakanı yürütür.

[Eki için tıklayınız](#)

Küçük ve Orta Büyüklükteki İşletmeler Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik (Karar Sayısı: 10182)

07 Ağustos 2025 Tarihli Resmi Gazete Sayı: 32979
Karar Sayısı: 10182 Ekli "Küçük ve Orta Büyüklükteki
İşletmeler Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına...

**Küçük ve Orta Büyüklükteki İşletmeler Yönetmeliğinde
Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik (Karar Sayısı: 10182)**

Tarih: 7 Ağustos 2025

07 Ağustos 2025 Tarihli Resmi Gazete

Sayı: 32979

Karar Sayısı: 10182

Ekli "Küçük ve Orta Büyüklükteki İşletmeler Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik" in yürürlüğe konulmasına, 1 sayılı Cumhurbaşkanlığı Teşkilatı Hakkında Cumhurbaşkanlığı Kararnamesinin 407 nci maddesi gereğince karar verilmiştir.

6 Ağustos 2025

Recep Tayyip ERDOĞAN

CUMHURBAŞKANI

KÜÇÜK VE ORTA BÜYÜKLÜKTEKİ İŞLETMELER YÖNETMELİĞİNDE DEĞİŞİKLİK YAPILMASINA DAİR YÖNETMELİK

MADDE 1- 24/5/2023 tarihli ve 7297 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararıyla yürürlüğe konulan [Küçük ve Orta Büyüklükteki İşletmeler Yönetmeliğinin](#) 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının (b) bendinde yer alan "beşyüz milyon" ibaresi "bir milyar" şeklinde değiştirilmiştir.

MADDE 2- Aynı Yönetmeliğin 5 inci maddesinin birinci fıkrasının (c) bendinde yer alan "beşyüz milyon" ibaresi "bir milyar" şeklinde değiştirilmiştir.

MADDE 3- Bu Yönetmelik yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 4- Bu Yönetmelik hükümlerini Cumhurbaşkanı yürütür.